

PRIMĂRIA SATULUI SLOBOZIA MARE

STRATEGIA DE DEZVOLTARE SOCIO-ECONOMICĂ A SATULUI SLOBOZIA MARE 2026-2030

Document elaborat
în 2025 cu asistența experților naționali

Noiembre 2025

CUPRINS:

1	INTRODUCERE	3
	ABREVIERI	5
	SLOBOZIA MARE: Prognoze și obiective	6
3.	SUMAR EXECUTIV	7
3	DIAGNOSTICUL SITUAȚIEI EXISTENTE	11
3.1	Potențialul Uman	10
3.2	Dezvoltarea Economică	11
3.3	Dezvoltarea Socială.....	13
3.4	Infrastructura tehnico-edilitară și Servicii Comunale	21
3.5	Management Administrativ și Oportunități de Cooperare Intercomunitară	23
3.6	Probleme Prioritare de Rezolvat până în 2030	27
3.7	Analiza SWOT	30
4	OBIECTIVE ȘI PRIORITĂȚI	30
4.1	Misiunea. Viziunea „Slobozia Mare 2030”	30
4.2	Obiective	30
4.3	Planul de Acțiuni	33
5.	MONITORIZARE ȘI EVALUARE	52

1. INTRODUCERE

Strategia de dezvoltare socio-economică a s. Slobozia Mare (în continuare SDSE Slobozia Mare), r-I Cahul pentru perioada 2026-2030 reprezintă instrumentul de lucru al administrației publice locale și întregii comunități. Ea integrează viziunea comună a Primarului, consilierilor din Consiliul Local, cetățenilor din localitate (inclusiv băștinașii plecați) privind problemele prioritare ale satului și acțiunile necesare de a fi realizate în perioada 2026 – 2030. Toți factorii interesați de progresul socio-economic al satului vor beneficia de acest document de politici locale, care include prioritățile de dezvoltare locală, obiectivele generale și specifice, dar și acțiunile punctuale ce se vor constitui ca viitoare proiecte ale administrației publice locale. Strategia se construiește pe rezultatele obținute în implementarea SDSE Slobozia Mare pentru perioada 2019-2025 și lecțiile învățate.

SDSE Slobozia Mare 2026-2030 va deveni o busolă a comunității, adică un instrument care mobilizează actorii locali, aliniază resurse, atrage finanțări, optimizează administrația și produce schimbări vizibile în viața oamenilor.

Această Strategie a fost elaborată participativ cu implicarea Grupului de planificare strategică facilitat cu asistența experților naționali. Perioada de elaborare a strategiei este aprilie - noiembrie 2025.

Principiile care stau la baza elaborării documentului sunt:

- (i) promovarea unei guvernări locale eficiente și responsabile;
- (ii) promovarea unui proces decizional participativ,
- (iii) promovarea principiilor dezvoltării durabile la nivel local și
- (iv) promovarea drepturilor omului, egalității de gen și nondiscriminării în procesul de dezvoltare locală.

Destinatarii strategiei sunt locuitorii satului Slobozia Mare, autoritățile administrației publice locale, structurile societății civile, instituțiile educaționale, sectorul privat, tinerii, precum și toate persoanele interesate în dezvoltarea durabilă locală.

Strategia elaborată:

- oferă o direcție clară de dezvoltare pentru următorii 5 ani
- crează și consolidează cadrul de consens între autorități, mediul de afaceri, societatea civilă și cetățeni
- încurajează participarea cetățenilor la realizarea acțiunilor planificate și în luarea deciziilor
- favorizează coeziunea socială și identitatea locală

În acest mod Strategia este orientată spre asigurarea unei dezvoltări durabile bazate pe valorificarea potențialului local și se înscrie în cadrul normativ existent la nivel național, regional și raional. Strategia s. Slobozia Mare este corelată cu:

a) documentele naționale:

- **Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova 2030”** (SND Moldova 2030) **aprobată prin Legea nr. 315 din 17 noiembrie 2022**. Strategia este un document de viziune strategică, care indică direcția de dezvoltare a țării și societății pentru următorul deceniu. Programul include 4 piloni ai dezvoltării durabile și 10 obiective strategice. Pilonii pe care se axează dezvoltarea țării sunt:

- Economie durabilă și inclusivă
- Capital uman și social robust
- Instituțiile oneste și eficiente
- Mediul sănătos

- **Strategia Națională de Dezvoltare Regională (SNDR) pentru anii 2022-2028** aprobată prin hotărârea Guvernului Republicii Moldova Nr. HG40/2022 din 26.01.2022, care prezintă o nouă paradigmă de dezvoltare regională a țării și vizează intensificarea eforturilor pentru o dezvoltare echilibrată în regiuni cu integrarea principiilor de competitivitate teritorială. Obiectivul strategic al SNDR 2022-2028 constă în sprijinirea creșterii competitivității și dezvoltării durabile a fiecărei regiuni, ajustarea disparităților și creșterea calității vieții cetățenilor.

b) documente regionale/raionale

- Strategia de dezvoltare socio-economică a raionului Cahul (SDSE Cahul) pentru perioada 2023-2030 aprobată prin decizia Nr. 02/05-V a CR Cahul din 16 martie 2023.

c) documente locale

- Plan de gestionare a patrimoniului s. Slobozia Mare
- Digitalizarea rețelelor edilitare GIS Local
- Plan local de acțiuni de adaptare la schimbările climatice în s. Slobozia Mare
- Convenția primarilor pentru energie și climă – APL Slobozia Mare este semnată
- Acord de participare în cadrul Asociației de Dezvoltare Intercomunitară (ADI)
- Strategia de mediu și dezvoltare durabilă în spațiul rezervației "Prutul de Jos"
- Plan de management al Regiunii Prutului de Jos

Notă Istorică: Satul Slobozia Mare a fost menționat documentar în anul 1436. A avut mai multe denumiri: Fîntîna Mare, Bubuiogi, Sărăieni, apoi Slobozia. La 1436 așezarea a fost atestată documentar ca „Satul de la Fîntîna Mare”. În domnia lui Ștefan cel Mare satul a ajuns în proprietatea panului Mihail Stângaciu. Mai târziu satul ajunge în posesia logofătului Toader Bubuiog, care îl donează mănăstirii Humor. La începutul secolului XIX, coloniștii veniți de la sud de Dunăre se împrăștie prin sudul Basabiei ajungînd și la Fîntîna Mare, unde formează colonia Slobozia cu 52 de persoane, conform unor documente din epocă. Primii coloniști s-au așezat în cele șapte „săraie” din vale părăsite de către turci. Și astăzi această parte a satului se mai numește Sărăieni. Datorită coloniștilor care s-au stabilit în sat și faptului că ei beneficiau de numeroase scutiri fiscale, așezarea a luat numele de Slobozia Mare.

ABREVIERI

ADI	Asociație de Cooperare Intercomunitară
A.O.	Asociație Obștească
ADB	Asociație de Băștinași
AIPA	Agentia de Intervenție și Plăți pentru Agricultură
APL	Autoritate Publică Locală
CES	cerințe educaționale speciale
CIM	Controlul Intern Managerial
CISC	Centrul de informare și Servicii pentru Cetățeni
CLT	Consiliul Local al Tinerilor
CUPS	Centrul Unificat de Prestare a Serviciilor publice
DOP	Denumire de Origine Protejată
GAL	Grup de Acțiune Locală
GIS Local	Sistemul Informațional Geografic (din Engleză - Geographic Information System)
G.Ț.	Gospodărie Țărănească
IET	instituție de educație timpurie
ODA	Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului
ONDRL	Oficiul Național de Dezvoltare Regională și Locală
PASEC	Plan Acțiuni pentru Energie Durabilă și Climă
S. A.	Societate pe Acțiuni
SDSE	Strategie de Dezvoltare Socio-Economică
STEAM	S – Science (Știință), T – Technology (Tehnologie), E – Engineering (Inginerie), A – Arts (Arte), M – Mathematics (Matematică)
S.R.L	Societate cu Răspundere Limitată
STG	Specialități Tradiționale Garantate
UAT	Unitate Administrativ-Teritorială
QR code	cod QR -Q – Quick → rapid, R – Response → răspuns

**Satul Slobozia Mare – 2025 -2030:
Proгноze și Obiective**

#	Indicator	2025	2030 (prognostat* / planificat)
1.	Total populație, din ei:	3580	3480
	femei	1864	1924
	bărbați	1716	1766
	Total populație, inclusiv	3580	
1.1	- Copii de vârstă preșcolară	287	327
	- Din ei fete/băieți	F – 152 B - 135	F – 177 B - 165
1.2	- Copii de vârstă școlară	468	505
	- Din ei fete/băieți	F – 247 B - 221	F – 307 B - 271
1.3	- Populație activă	1767	1900
	- Din ei F/B	B – 851 F - 916	B – 931 F - 996
1.4	- Populație plecată (emigranți)	1 000	200
2	Durata medie a vieții (rezidenți permanenți)	70 ani	70 ani
3.	Suprafața intravilanului	516,89	
4.	Număr de agenți economici, înregistrați în localitate (total)	61	70
5.	Număr de salariați	110 (din instituții publice subordonate primăriei)	120
6	Salariul mediu (estimativ)	7 000 lei	12 000 lei
7	Buget Local	24 655,6 mln	27 mln
8	Venituri proprii la buget	7 150 mln	8 mln
9	Acoperirea cu servicii de salubritate (nr de gospodării deservite de operatorul comunal privind evacuarea centralizată a deșeurilor, % față de total)	1418 gospodării / 71 %	100 %
10	Acoperirea cu servicii de apeduct (nr de gospodării deservite de operatorul comunal privind evacuarea centralizată a deșeurilor, % față de total)	100 % gospodării	-
11	Acoperirea cu servicii de canalizare (nr de gospodării deservite de operatorul comunal privind evacuarea centralizată a deșeurilor, % față de total)	0	50 %
12	Acoperirea cu servicii de iluminare stradală nocturnă (km și % față de total)	40 km / 100 %	
13	Lungimea drumurilor locale asfaltate (km și % față de total)	11,8 hm / 29,5 %	40 %
14	Lungimea drumurilor locale pavate în variantă albă (km și % față de total)	-	
15	Lungimea trotuarelor pavate/asfaltate (km și % față de total)	5 km / 83,3 %	100 %
16	Număr de copii în gimnaziu " Alecu Mare" vs capacitatea instituției	172 copii, capacitatea 300	150
17	Număr de copii în L.T." M.Eminescu" vs capacitatea instituției	296 copii, capacitatea - 520	250
18	Număr de copii la grădiniță de copii nr. 1 " Miorița " vs capacitatea instituției	113 copii, capacitatea - 150	110
19	Număr de copii la grădiniță de copii nr. 2 " Licurici " vs capacitatea instituției	103 copii, capacitatea - 180	95

2. SUMAR EXECUTIV

Satul Slobozia Mare este o unitate administrativ-teritorială de mărime medie din raionul Cahul, Regiunea de Dezvoltare Sud.

Populația totală a satului Slobozia Mare constituia la 01.01.2025 (după datele recensământului populației din anul 2024) 3580 locuitori dintre care Femei – 1864 sau 52,1% și bărbați – 1716 sau 47,9%.

Amplasarea localității Slobozia Mare pe harta Republicii Moldova

Localitatea este amplasată pe malul stâng al Prutului, pe malul lacului Beleu, într-o zonă de stepă a Moldovei, caracterizată prin număr mare de zile căldură anual, dar și prin cantitate insuficientă de precipitații atmosferice. Satul Slobozia Mare are o economie sub-dezvoltată, preponderent agrară. Subdezvoltarea economică a localității se datorează, în mare parte, fragmentării excesive a terenurilor agricole, lipsei infrastructurii de procesare și deficitului de spirit antreprenorial local.

Capitalul funciar al localității constituie 10.907 ha, din care terenuri utilizate în scopuri agricole – 7567 ha și terenuri erodate - 3,340 ha. Suprafața terenului din intravilan este de 516,89 ha. Plantațiile multianuale acoperă 762,9 ha dintre care Vii - 754,9 ha și Livezi – 8 ha. Importante pentru dezvoltarea economică locală și determinante în păstrarea și promovarea unor îndeletniciri tradiționale (oieritul) sunt pășunile și fânețele, care acoperă o suprafață de 749,64 ha.

În s. Slobozia Mare pădurile acoperă 804,51, iar hașiile fișiile forestiere se întind pe 122,1 ha, acestea fiind o resursă foarte valoroasă pentru dezvoltare locală durabilă.

O altă resursă naturală sunt bazinele acvatice cu suprafața de 1838,3 ha gestionate de Întreprinderea Silvică (IS) "SILVA-SUD", Întreprinderea de Stat Rezervația naturală „Prutul de Jos” și fișiile verzi de protecție și carierele (0,52 ha) gestionate de UAT.

În finele anului 2024 în localitate activau 61 unități agenți economici dintre care: 9 GȚ, 28 SRL, 1 SA, 23 întreprinderi mixte sau alte forme. În mare parte, gospodăriile agricole acționează pe cont propriu, separat, practicând o agricultură de subzistență, neperformantă și orientată preponderent spre autoconsum. Tradițional la Slobozia Mare se cultivă culturi cerealiere, viță de vie, fructe (mere) și legume. Industria de procesare a producției agricole este sub-reprezentată, aici poate fi menționată fabrica de vinuri care angajează circa 80 persoane din localitate și din localitățile vecine și vinării/crame private. În localitatea ia având dezvoltarea zootehniei, ramura creșterii ovinelor și caprinelor, numărul animalelor deținute de crescătorii de animale fiind de circa 4400 capete.

Localitatea are un grad înalt de conectivitate și acces sporit la piețele de desfacere. Aceasta se datorează amplasării pe traseul național R34 la aproximativ 15-16 km de punctul de trecere a frontierei Giurgiulești și 40 km până în centrul raional - mun. Cahul. Cele mai importante piețe de desfacere sunt amplasate la aceleași distanțe: 40 km – Cahul, 25 km - mun. Galați, Ro și 22 km – or. Reni, Ucraina.

În ultimii ani micii producători din Slobozia Mare au aderat la grupuri de producători și clustere economice pentru a avea un acces mai mare la fondurile destinate dezvoltării și modernizării în sectorul agricol. Au fost dezvoltate produse

autohtone: vinuri, brânzeturi, cavrma, valorificate produse gastronomice tradiționale. Ultimii ani sunt marcați și de dinamizarea dezvoltării turismului rural, având la bază, cultura, istoria, tradițiile, potențialul natural și ospitalitatea oamenilor.

Grație eforturilor susținute ale Primarului și Consiliului Local, comunitatea a reușit să atragă fonduri importante pentru modernizarea infrastructurii edilitare și sociale. Doar pe parcursul anilor 2022-2025 (luna septembrie) au fost realizate **11 proiecte** cu valoarea de **16 968 112.49 lei** dintre care din **fonduri naționale și a donatorilor externi: 14 455 740.75 lei și contribuții APL Slobozia Mare și parteneri la suma de 2 512 371.74 lei**. Astfel, în baza investițiilor din partea instituțiilor guvernamentale și organizațiilor internaționale, localitatea a reușit următoarele tipuri de intervenții:

- *"Instalarea Panourilor Fotovoltaice la grădinița nr. 2 "Licurici"*
- *"Reabilitarea și Modernizarea drumului de acces către lacul Belevu"*
- *"Lucrări de renovare la Liceul Teoretic Mihai Eminescu „Spre o școală durabilă și eficientă"*
- *"Renovarea spațiului public din centrul satului „Memorial-Scuarul Păcii"*
- *"Extinderea grupelor de creșă publice „O lume mai bună pentru copii mici din grădinița Licurici"*
- *"Construcția și amplasarea unei porți monumentale din lemn cu motive tradiționale locale " Poarta Belevului" în s. Slobozia Mare."*
- *"Condiții mai bune pentru comercializarea produselor locale in hala si pavilionul din piata agroalimentare din s. Slobozia Mare"*
- *"Facem sport cu toți de mici!"*
- *"Un sat curat - un mediu protejat"*
- *"Portul tradițional – identitate culturală"*
- *„Extinderea, reconstrucția și modernizarea sistemului de iluminat stradal din satul Slobozia Mare, raionul Cahul"*

În localitate se implică activ în procesul de dezvoltare integrată și cele 3 Organizații Non-Guvernamentale: AdB "Baștina Mea Slobozia Mare", A.O. " Apa curată" , AO „Pro Slobozia Mare” . În perioada anilor 2021-2025 ONG-urile în colaborare cu APL Slobozia Mare și alți parteneri au realizat următoarele 8 proiecte:

- *"Procurare pubele" - AO Apă Curată, „Liceenii ReUniți”, AO „Pro Slobozia Mare"*
- *"Condiții mai bune pentru fete și băieți de practicare a sportului în aer liber, implementat de Grupul de inițiativă „Gimnaziștii,*
- *"Scuarul Diversității", implementat de AO „Baștina Mea – Slobozia Mare"*
- *"Cu drag de Viață!", implementat de AO „Baștina Mea – Slobozia Mare"*
- *"Combaterea fenomenului de bullying prin implicarea cadrelor didactice și a elevilor, implementat de Grupul de Inițiativă „Gimnaziștii"*
- *"Suport logistic în asistența gestionării fluxului de refugiați din Ucraina în satul Slobozia Mare", implementat de AO Baștina Mea – Slobozia Mare"*
- *"Dezvoltare și schimbare prin învățare", implementat de Grupul de inițiativă „Gimnaziștii"*

Volumul resurselor atrase de ONG-uri din partea donatorilor externi constituie suma de 1 221 155 lei la care au fost alocate și contribuții financiare în valoare de 198 963.8 lei.

De rezultatele acestor proiecte au beneficiat toți membrii comunității.

Chiar dacă procesul de dezvoltare locală în ultimii ani a luat amploare, totuși, comunitatea se mai confruntă cu importante probleme de ordin edilitar, rezolvarea cărora rămâne prioritară. Cele 10 cele mai presante și prioritare probleme ale s. Slobozia Mare, care necesită a fi rezolvate până la sfârșitul anului 2030 sunt:

1. În comunitate nu există un sistem funcțional de colectare separată și reciclare a deșeurilor, fapt care limitează gestionarea durabilă a resurselor și calitatea vieții locuitorilor
2. Lipsa sistemului de canalizare și serviciilor de sanitație influențează în mod direct sănătatea populației, calitatea mediului și vieții populației, dar și atractivitatea comunității pentru investiții și turism.

3. Deteriorarea drumurilor locale (str. Sf.Țării, Livezilor, I.Creangă, Viilor, Miorița, Izvoarelor, Independenței, Eminescu, Cosmonauților, N. Trifan, Prieteniei, Sportivilor, Fabrica de vin), care afectează mobilitatea internă și economia locală, încetinind procesul de dezvoltare al comunității.
4. În școala muzicală nu sunt asigurate condițiile materiale și tehnice necesare pentru un proces educațional eficient, ceea ce duce la scăderea calității educației artistice și posibilităților elevilor de a-și dezvolta pe deplin talentul.
5. Serviciile publice locale sunt fragmentate și dispersate, iar cetățenii întâmpină dificultăți în accesarea lor. Este necesară Crearea unui Centru Comunitar Multifuncțional/centru unic de servicii publice locale pentru a facilita accesul cetățenilor și a crește eficiența administrației locale.
6. Resursele regenerabile nu sunt valorificate pe deplin, ceea ce limitează dezvoltarea durabilă și securitatea energetică a comunității. Este necesar de construit un parc fotovoltaic pentru valorificarea energiei solare și reducerea dependenței de surse poluante.
7. Tinerii din localitate nu beneficiază de un centru de resurse prietenos, unde să aibă acces la programe educaționale, consiliere și activități de socializare, reducând șansele lor de integrare socială și profesională.
8. Colmatarea progresivă a lacului Beleu compromise funcția ecologică a acestuia (habitate naturale, biodiversitate) și potențialul turistic și economic al localității.
9. Lipsa unui centru de servicii pentru vârstnici limitează accesul acestora la servicii sociale și activități, care să le asigure o bătrânețe liniștită și demnă.
10. În localitate nu există un complex sportiv, ceea ce limitează accesul comunității la facilități pentru activități fizice, recreere și sport de performanță.

Capacitatea administrativă a autorităților publice locale este bună, cei 13 angajați ai primăriei și 13 consilieri din Consiliul Local Slobozia Mare în colaborare cu primarul localității lucrează în comun pentru a satisface cerințele în creștere ale locuitorilor satului.

Baza fiscală a comunei este deficitară. Chiar dacă în ultimii ani se înregistrează creșterea volumului resurselor bugetare, nu putem spune că această creștere este una destul de semnificativă, aceasta se datorează creșterii veniturilor proprii, dar și sporirii veniturilor primăriei încasate de la persoane fizice, juridice, și deschiderea altor activități economice.

În toate domeniile de dezvoltare a localității: social, economic, turistic, cultural ș.a. există o serie de oportunități și valorificarea acestora va asigura localității un ritm stabil de creștere economică, contribuind la dezvoltarea durabilă a localității. Iar acest lucru poate fi atins printr-o **planificare incluzivă și participativă și prin implicarea activă în procesul de implementare a planului a tuturor actorilor sociali din localitate și din afara localității de baștină.**

3. DIAGNOSTICUL SITUAȚIEI EXISTENTE

3.1. Potențialul Uman

La 01.01.2025 după datele recensământului populației din anul 2024 **populația totală** a satului Slobozia Mare constituie 3580 locuitori dintre care Femei – 1864 sau 52,1% și bărbați – 1716 sau 47,9%, în scădere cu 37% față de populația anului 2014 (conform recensământului 2014 populația localității a constituit 5676 persoane).

Structura etnică în localitate este omogenă, circa 99% din populație o constituie moldovenii/românii și 1% sunt persoanele de alte naționalități (ucraineni, ruși, romi, găgăuzi, bulgari)

1767 persoane din totalul populației reprezintă populația economic activă, dintre care 916 femei și 851 bărbați. Ponderea populației economic active în structura populației constituie 49,4%, fiind în scădere în ultimii ani (în anul 2016 – 60%). Micșorarea numărului persoanelor economic active este legată de fenomenul pronunțat al emigrării populației apte de muncă, a tinerilor și creșterea gradului de îmbătrânire a populației, procese înregistrate la nivelul întregii țări. Numărul persoanelor în căutarea unui loc de muncă (șomeri) conform statisticii instituțiilor teritoriale este foarte mic și irelevant.

Din totalul persoanelor angajate 59,8% sunt femei.

Salariul mediu (estimativ) al angajaților este de circa 7000 lei. Populația este angajată în diferite sectoare: economie, preponderent, agricultură (cultivarea plantelor și creșterea animalelor), comerț, servicii, construcții, ș.a. În instituțiile publice subordonate primăriei sunt angajate 110 persoane.

În s. Slobozia Mare la începutul anului 2025 se înregistrează 755 copii, încadrați în procesul educațional preșcolar și școlar. Din acestea: copii de vârstă preșcolară - 287 (152 fete și 135 băieți) și 468 copii de vârstă școlară (247 fete și 221 băieți). Infrastructura educațională este asigurată prin 2 instituții educaționale preșcolare: Grădinițele "Miorița" și "Licurici" și 2 instituții școlare -IP Gimnaziul "Alec Mare" și IP Liceul "M. Eminescu".

Durata medie a vieții locuitorilor din sat (rezidenți permanenți) este de circa 70 ani. Conform datelor Biroul Național de Statistică durata medie a vieții în Republica Moldova în anul 2023 a constituit 71,9 ani. Astfel, indicatorii duratei de viață a locuitorilor s. Slobozia Mare sunt aproape de cei naționali.

Sporul natural al populației din ultimii 3 ani arată un trend negativ.

Tabel 1. Sporul natural în s. Slobozia Mare în perioada 2022-2024

Anul	Număr de nașteri	Număr decese	Spor natural
2022	34	66	-32
2023	39	68	-29
2024	33	41	-8

Sursa: Datele primăriei s. Slobozia Mare

Rata natalității pentru anul 2024 constituie 9,2, ceea ce înseamnă că s-au născut 9,2 copii la fiecare 1000 de locuitori, iar rata mortalității este de 11,45. Sporul natural al populației este negativ, fiind egal cu -2,25 (9,2-11,45).

Acești indicatori ai situației din s. Slobozia Mare vorbesc despre:

- *depopulare naturală*
- *îmbătrânirea populației*
- *scăderea potențialului de reînnoire a generațiilor*
- *migrația populației tinere*

Aceste fenomene pe termen lung vor aduce consecințe asupra dezvoltării locale:

- *Reducerea populației active (forță de muncă mai mică).*
- *Creșterea presiunii pe sistemul social și medical.*
- *Dificultăți în menținerea școlilor, grădinițelor, serviciilor publice.*

În acest context, în localitate, regiune și țară sunt necesare politici locale, care să stimuleze natalitatea sau să atragă tineri (ex: sprijin pentru familii, locuințe, locuri de muncă, programe pentru revenirea migranților).

3.2. Dezvoltarea Economică

Satul Slobozia Mare are o **economie sub-dezvoltată**, preponderent agrară.

Agricultura este ramura economică de bază, fiind specializată preponderent în cultivarea viței de vie, culturilor cerealiere și parțial a fructelor. La finele anului 2024 numărul total al agenților economici locali era de 61 unități, dintre care:

- 9 gospodării țărănești – GȚ, din care 4 sunt conduse pe femei
- 28 Societăți cu Răspundere Limitată – SRL, din care 7 conduse de femei
- 1 Societate pe Acțiuni - S.A. din care nu sunt conduse de femei
- 23 Întreprinderi Mixte sau alte forme din care 9 conduse de femei

Analiza comparativă a situației pe perioada anilor 2020-2024 arată o tendință de creștere lentă a numărului entităților economice. Schimbări au apărut privind numărul de SRL – creștere cu 2 unități și Întreprinderi Mixte sau alte forme – creștere cu 4 entități.

2.1.1. Principalele sectoare de dezvoltare economică:

1. **Agricultura:**

- **Fitotehnia** în s.Slobozia Mare este reprezentată de 14 producători dintre care 5 producători mari, care domină sectorul:

AGROTERA SUD care prelucrează 3058 ha cu cerealiere și plantații multianuale

SRL– Slobmar-TOT - 802 ha cu cerealiere și plantații multianuale

SRL Cunibad Agro prelucreaza 319 ha

SRL TeraOne -160 ha

SRL Agroviitera prelucreaza 145 ha

Ceilați producători au terenuri sub 100 ha, cei mai mulți având sub 50 ha.

- **Zootehnia** este reprezentată de creșterea ovinelor și caprinelor. În total în localitate sunt circa 60 crescători de animale, care cresc 4400 oi și capre. Importante pentru dezvoltarea acestui sector sunt cele 2 farmacii veterinare, care prestează servicii crescătorilor de animale. Pentru a crește competitivitatea întreprinderilor zootehnice mai mulți producători din s. Slobozia Mare au aderat în anul 2022 la Clusterul zootehnic "Bacii Sudului". Clusterul este constituit din 19 membri, incluzând fermieri, autorități locale și instituții de învățământ și cercetare, fiind dedicat dezvoltării sectorului zootehnic în regiunea Cahul. Din s. Slobozia Mare în cadrul Clusterului participă 2 agenți economici și APL. Slobozia Mare. Din granturi externe Clusterul zootehnic "Bacii Sudului" a construit un abator modern pentru sacrificarea animalelor, contribuind la creșterea calității produselor finite din regiune și creând oportunități pentru alți crescători de animale din localitate și micro-regiune.

- **Apicultura** este practică de circa 7 persoane, care în total dețin peste 420 de stupi. Apicultorii nu colaborează între ei, realizând producția intermediarilor sau pe cale individuală.

2. **Comerțul și serviciile:**

Comerțul ocupă poziția a doua în economia locală cu peste 40 unități de comerț cu ridicata și amănuntul a produselor alimentare sau industriale, inclusiv 18 care sunt conduse de femei. Una din cele mai importante este Consum COOP Slobozia Mare. Din domeniul serviciilor pot fi menționate 1 frizerie, 1 curățătorie, 1 spălătorie auto și întreprinderea de comerț cu servicii prestate de sala de ceremonii (SRL " Valgasec", Consum COOP).

3. **Industria.**

Industria de prelucrare este reprezentată prin:

- **Fabrica de Vinuri –Vinăria din Vale**, care angajează circa 80 persoane din localitate și din localitățile vecine. La fabrică se produce vin în vrac, dar și prin îmbutelierea în sticle a mai multor soiuri de vinuri. În ultimii ani fabrica și-a propus să se integreze în circuitul turistic, în acest scop fiind dezvoltate servicii noi: degustare de vinuri, organizare

velotururi, sunt în proces de construcție spații pentru inițierea serviciilor de cazare. Întreprinderea este membră a Clusterului Vinificație din regiunea Cahul.

- **Crama "Domeniile Pană"** este o afacere vinicolă de familie. Este o cramă care produce vinuri selecte din microzona lacului Beleu. La Domeniile Pană pot fi degustate vinuri din cele mai alese soiuri, precum Sauvignon Blanc, Traminer Fetească Albă, Rose Merlot Cabernet Sauvignon, Codrinskii, Merlot, Cabernet Sauvignon sau Saperavi. Crama este conectată la trasee turistice regionale, oferind experiențe unice.

Atât crama "Domeniile Pană" cât și alți producători de vinuri și-au unit eforturile și inițiativa în cadrul Clusterului Vinificație din regiunea Cahul, format din 22 membri, incluzând producători de vinuri, autorități locale și instituții de învățământ și cercetare. Clusterul este creat pentru dezvoltarea sectorului vinicol în regiunea Cahul. Până la moment, Clusterul cu sprijinul donatorilor străini a creat și echipat Centrul Oenologic Cahul cu spațiu pentru degustarea vinurilor, acesta fiind un element important în dezvoltarea infrastructurii vinicole regionale.

- **Atelierul de prelucrare artistică a pieilor de oi.** Atelierul este condus de un meșter popular local, care prelucurează artistic pieile și confecționează produse artizanale: cojocele, bondițe pentru maturi și copii, botoșei, huse auto, mănuși.

- **Kavarma de Slobozia Mare "Miorița"**

Familia Bratu din Slobozia Mare, îmbină tradiția cu afacerea de succes, oferind produse autentice moldovenești, precum kavarma – un salam din carne de oaie, carnea este pregătită cu boia de ardei roșu și iute, iar apoi este gătită lent, în vasul tradițional, pe foc de lemne, pentru a păstra aroma naturală și gustul autentic al preparatului. În acest mod, kavarma se transformă într-un produs deosebit, care necesită un timp îndelungat de preparare – până la șapte ore – pentru a obține consistența perfectă și gustul desăvârșit.

Începuturile au fost modeste, iar salamul se prepara în condiții casnice, însă astăzi procesul de fabricație se desfășoară într-o încăpere separată, dotată cu utilaje moderne, care permit producerea unor cantități mari de kavarma, menținând în același timp standardele înalte de igienă și calitate.

Acest produs se comercializează atât în localitate cât și la târgurile din toată țara.

Pe lângă kavarma, familia mai produce brânză de casă, caș și urdă.

Activitatea lor susține economia locală și promovează turismul în sudul Moldovei, unde vizitatorii pot descoperi gusturile autentice și tradițiile culinare ale regiunii.

În octombrie 2021 în satul Slobozia Mare a fost deschisă după renovare o **Piață transfrontalieră cu hală modernă.**

Piața este una dintre cele mai mari din sudul Republicii Moldova și singura care este deschisă șapte zile din șapte din zona Lunca Prutului de Jos. Locuitorii din regiune, dar și de dincolo de Prut, din România, cumpără de aici lapte și brânzeturi, carne proaspătă, legume și fructe, cereale și nuci, produse din piele și blană, articole de artizanat, toate produse de antreprenorii și gospodarii din Slobozia Mare. Piața renovată asigură condiții moderne pentru comercializarea produselor locale, fiind un obiectiv de infrastructură economică importantă în stimularea businessului din localitate.

2.2.2. Potențialul local de dezvoltare.

În Slobozia Mare sunt înregistrate 2016 gospodării casnice cu o suprafață de 157629 m² (spațiul locativ - 96931 m²). Gospodării casnice conduse de femei - 523, conduse de barbati – 1493 și gospodării monoparentale -32. Circa 15% din gospodării sunt case părăsite de mai mult de un an.

Principalele aspecte vizavi de **calitatea locuirii** și accesului la servicii publice sunt: 100% din gospodării sunt conectate la rețeaua de apeduct, 100% acoperire cu servicii de iluminat nocturn, 98% conectate la sistemul de gazificate centralizat, 71% au acces la serviciile de management al deșeurilor. Sistem de canalizare pentru localitate încă nu există.

Localitatea dispune de un **potențial local** semnificativ, ca premiză a unei bune dezvoltări locale. Fondul funciar al localității este de circa 10907 ha, repartizat astfel:

- a) Terenuri proprietate privată – 6815,0996 ha
- b) Terenuri ale UAT – 1804,5000 ha
- c) Terenuri ale statului – 2287,1000 ha

Terenurile UAT în proporție de 60% sunt dominate de terenuri arabile pe care sunt cultivate culturi agricole cu valoare adăugată mică.

Tabel 2. Detalii Fondul funciar, s. Slobozia Mare

Anul	Total	Intravilan	Terenuri agricole, inclusiv:					Pășuni / fânețe	Pârloagă	Păduri	Râuri, lacuri, bazine
			Teren arabil	Plantații multianuale, inclusiv:							
				Total	vii	Livezi					
2016	10907	516,89	5148,9	863,85	855,85	8	749,64	800	500	2327,72	
2025	10907	516,89	6054,65	762,9	754,9	8	749,64	300	804,51	1838,3	

Resursele naturale din proprietatea UAT sunt: fîșiile verzi de protecție (164 ha) și cariere (0,52 ha în arendă). Analiza comparativă a datelor dintre anii 2016 și 2025 arată că au avut loc anumite schimbări referitoare la capitalul funciar al localității. În cei circa 9 ani:

- s-au micșorat suprafețele de plantații multianuale (vii) cu circa 100 ha și au crescut suprafețele de teren arabil;
- s-au micșorat suprafețele de terenuri menținute în pârloagă
- a crescut cu circa 300 ha suprafața de păduri

Pădurile (804 ha) sunt gestionate de către IS "SILVA-SUD" (622 ha) și Rezervația naturală "Prutul de Jos" (182 ha). Bazinele acvatice sunt amplasate pe teritoriul IS Rezervația naturală "Prutul de Jos" și a APL Slobozia Mare.

Principalele probleme ale APL Slobozia Mare privind întreținerea și utilizarea solurilor în calitate de capital natural sunt folosirea intensă a solurilor, creșterea gradului de eroziune și folosirea excesivă a pesticidelor. Toate aceste provocări afectează productivitatea agricolă pe termen lung și calitatea mediului, în special, a solurilor.

Satul Slobozia Mare este amplasat la o depărtare de 250 km de Chișinău (conexiune aeroport) și 0,01 km (cale ferată) și aproximativ 15 km de punctul de trecere a frontierei Giurgiulești. Amplasarea pe traseul național îi asigură un **grad de conectivitate ridicat și acces sporit la piețele de desfacere**. Cele mai importante piețe sunt amplasate la 40 km – mun. Cahul, 25 km - mun. Galați, România și 22 km – or. Reni, Ucraina.

Localitatea este acoperită de serviciile de telefonie fixă și mobilă a tuturor operatorilor de rețea, este asigurată și o bună conectare la serviciile de internet.

Anterior (în anii 2019-2020) au fost elaborate documente de **politici economice** pentru susținerea mediului economic, e vorba de Foaia de parcurs pentru Dezvoltarea Economică Locală (DEL), document expirat, dar cu o relevanță sporită pentru impulsivarea dezvoltării economice locale. Cea mai mare parte a activităților stabilite au fost realizat și aceasta a dinamizat dezvoltarea locală.

În cadrul primăriei nu există un **specialist pe domeniul economic și atragere a investițiilor**.

3.3. Dezvoltarea Socială

Subdezvoltarea economică a localității, emigrarea și deficitul finanțelor locale cauzează presiuni sociale suplimentare asupra administrației publice locale. Totuși, datorită eforturilor susținute din partea Primăriei și Consiliului Sătesc, localitatea dispune o infrastructură socială adecvată.

Accesul la **serviciile educaționale** (preșcolare și școlare) este asigurat pentru toți copiii și tinerii din comună, inclusiv cei din grupurile dezavantajate.

Conform datelor primăriei în s. Slobozia Mare sunt 214 copii de vîrstă preșcolară (1,5-6 ani), care frecventează următoarele instituții preșcolare: grădinița creșă nr. 1 "Miorița" (109 copii) și grădinița nr. 2 "Licurici" (105 copii). Capacitatea celor 2 grădinițe este de 330 copii în total. Fetele constituie 52%, iar băieții 48%.

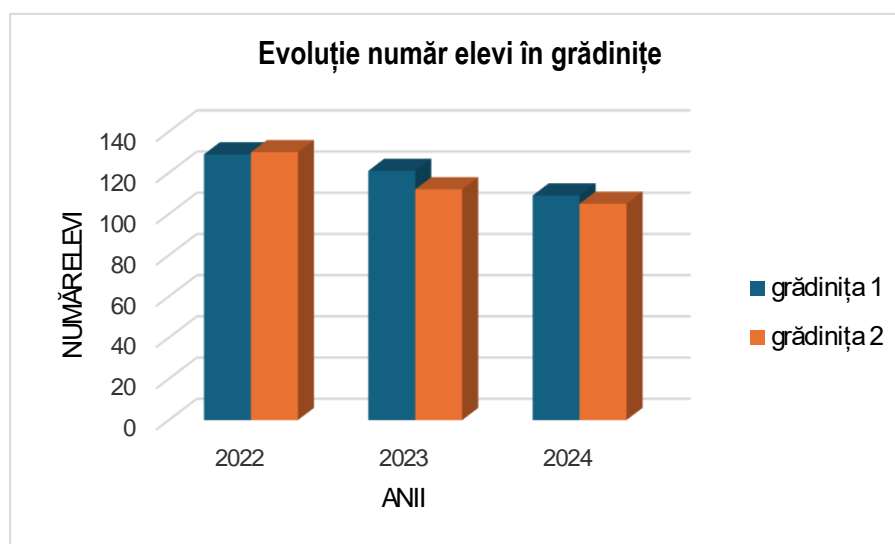
Numărul copiilor din grădinițe este în descreștere constantă. Timp de 2 ani, în perioada 2022-2024 în grădinița "Miorița" numărul copiilor a scăzut cu 20 copii, iar în grădinița "Licurici" – cu 25 copii. Astăzi grădinița "Licurici" valorifică capacitatea sa în proporție de 58%, iar grădinița "Miorița" – de 72%.

Tabelul 3. Capacitatea instituțiilor din sistemul educațional preșcolar al localității și gradul de utilizare a acestora (perioada 2022-2024)

Denumirea indicatorilor	2022	2023	2024
Instituții preșcolare, grădinița de copii nr. 1 " Miorița"			
– Capacitate, copii	150	150	150
– Număr de copii înscriși, copii	129	121	109
– Grad de utilizare a capacităților, %	86%	80 %	72 %
Instituții preșcolare, grădinița de copii nr. 2 " Licurici"			
– Capacitate, copii	180	180	180
– Număr de copii înscriși, copii	130	112	105
– Grad de utilizare a capacităților, %	72%	74%	58%

Sursa: primăria s. Slobozia Mare

Diagrama 1. Evoluția numărului de copii înscriși în grădinițele din s. Slobozia Mare

Printre **problemele majore ale grădinițelor** pot fi enumerate: dotare insuficientă cu tehnologii noi (panouri interactive...), lipsa spațiilor amenajate și dotate pentru învățarea STEAM, în ambele grădinițe sunt necesare diverse tipuri de lucrări și amenajări în spațiile interioare, dar și a terenurilor aferente.

Educația copiilor din ciclul preuniversitar se asigură în cadrul gimnaziului „Alecă Mare” și a liceului Teoretic „M. Eminescu”. Gimnaziul are capacitatea de 300 locuri și aici studiază 177 copii și tineri, iar la liceul cu capacitatea de 520 persoane sunt încadrați în procesul educațional 308 elevi. Gradul de valorificare a capacității în ambele instituții este de 59%.

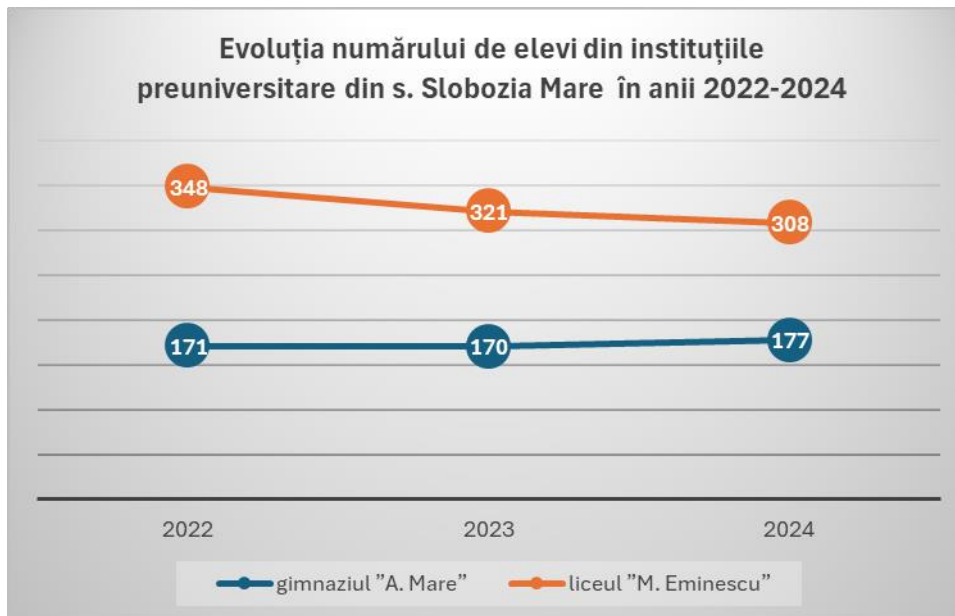
Tabelul 4. Capacitatea instituțiilor din sistemul educațional preuniversitar al localității și gradul de utilizare a acestora (perioada 2022-2024)

Denumirea indicatorilor	2022	2023	2024
Instituții de învățământ – gimnaziu " Alecu Mare"			
– Capacitate, elevi	300	300	300
– Număr de copii înscriși, elevi	171	170	177
– Grad de utilizare a capacităților, %	57%	56%	59%

Instituții de învățământ –liceu ” M. Eminescu”			
- Capacitate, elevi	520	520	520
- Număr de copii înscriși, elevi	348	321	308
- Grad de utilizare a capacităților, %	67 %	60 %	59 %

Sursa: administrația instituțiilor școlare

Diagrama 2. Evoluția numărului de elevi din instituțiile preuniversitare din s. Slobozia Mare

Dinamica indicatorilor din sistemul educațional are mai multe efecte. Pe termen scurt, fenomenul afectează structura claselor și rețeaua școlară, ducând la reducerea efectivelor și la diminuarea resurselor financiare alocate prin finanțarea per elev. Din punct de vedere al evoluției indicatorilor ce se referă la numărul de elevi în IP Gimnaziul „Alecu Mare” în ultimii 3 ani se atestă un echilibru cu o ușoară creștere în anul 2024, ca urmare a revenirii unor elevi de peste hotarele țării, dar și înmatriculării a 4 elevi refugiați din Ucraina și 2 din Palestina. În IP LT ”M. Eminescu” descreșterea numărului de elevi este constantă, înregistrând diferențe semnificative - cu 40 elevi mai puțin timp de 2 ani.

Astfel, tendința generală este scăderea constantă a numărului de elevi, ce se datorează mai multor factori:

- natalitatea scăzută, reducerea grupelor de copii și înmatricularea unui număr mai mic de elevi, față de numărul planificat în Planul de înmatriculare și capacitatea reală a instituției;
- fenomenul migrației în rândurile părinților tineri
- creșterea numărului de familii în situații de risc;
- creșterea numărului de copii cu CES în IET;
- implicarea scăzută a părinților în susținerea educației
- finanțare insuficientă și bugete limitate pentru proiecte educaționale locale sau modernizări.

Cea mai mare provocare strategică pentru localitate rămâne a fi scăderea populației școlare și micșorarea sustenabilității rețelei școlare.

Principalele probleme ale instituțiilor educaționale sunt: lipsa termoizolării clădirii IP Gimnaziul „Alecu Mare” și teritoriu aferent neamenajat, acoperișul degradat la cantina liceului, dotarea slabă a laboratoarelor școlare în ambele instituții, tehnologii noi și inovații aplicate redus în sistemul educațional, fond de carte limitat în bibliotecile școlare, conservarea redusă a energiei și lipsa sistemelor de producere a energiei verzi, ș.a.

Accesul la serviciile cultural-turistice și de agrement, sportive și informaționale.

Aceste servicii sunt asigurate pentru toate categoriile de cetățeni, inclusiv din grupurile vulnerabile, prin intermediul obiectelor de infrastructură culturală: biblioteca publică, Casa de cultură, Muzeul de Istorie și Etnografie, Școala muzicală, Cercurile de activități culturale și evenimentelor culturale. Principalii indicatori ce vizează activitatea instituțiilor culturale - în Tabelul alăturat.

Tabelul 5. Indicatori relevanți privind activitatea culturală în s. Slobozia Mare

Indicatori	2022	2023	2024
Biblioteci	1	1	1
Fondul de cărți din biblioteci, nr. de cărți	8252	8344	8412
Case de cultură	1	1	1
Muzee	1	1	1
Scoli muzicale	1	1	1
Cercuri de activități culturale, inclusiv:	3	3	3
- cercuri de dans	2	2	2
- cercuri de pictură	0	0	0
- cercuri literare (" Clubul de lectură" biblioteca)	1	1	1
- cercuri teatrale	0	0	0
Numărul de evenimente culturale organizate:	109	122	110
- Biblioteca	29	31	29
- Muzeul	36	37	41
- Casa de Cultură	44	54	40
Volumul de resurse alocat anual pentru promovarea și dezvoltarea culturii în localitate, lei	22000	36000	49552,20
- Biblioteca	4000	32000 (proiect) + 4000 abonarea	4000
- Casa de cultură	18000 (procurare instrumente tradiționale)		45552,20 (contribuție la proiectul de confecționare a costumelor populare)
- Stadionul sportiv	1	1	1

Descrierea instituțiilor culturale.

1. Casa de cultură. Clădirea casei de cultură are o suprafață de circa 2000 m². În incinta casei de cultură își desfășoară activitatea biblioteca publică, asistenții sociali comunitari, aici activează fanfara, cele 4 colective artistice locale:

1. Ansamblul de dansuri populare " Vatra Horelor"
2. Ansamblul folcloric " Mocănașii"
3. Orchestra de fanfara "Slobozia Mare"
4. Orchestra de muzica populară " Vatra Horelor"

În cultură sunt angajate 17 persoane, inclusiv personal tehnic. Casa de cultură organizează activități culturale pentru diverse categorii de populație. Anual se desfășoară în jur de 100 spectacole și evenimente culturale. La fiecare eveniment participă circa 300-350 locuitori. În ansamblurile de dansuri și muzică sunt atreptați peste 20 copii și tineri. În ultimii ani colectivele artistice au o prezență tot mai vizibilă la evenimente și concursuri naționale și internaționale, promovând cântecul și dansul din Slobozia Mare. Casa de cultură a dezvoltat parteneriate durabile cu instituții similare din alte țări, preponderent, din România. Această colaborare pe termen lung duce la educație, dezvoltare economică și coeziunea socială.

Printre problemele Casei de cultură pot fi menționate: lipsa unui spațiu amenajat pentru păstrarea costumelor, necesitatea procurării unor instrumente muzicale noi, a condiționerelor ce necesită a fi amplasate pe scenă, dar și a echipamentelor și tehnologiilor moderne, care să asigure o calitate și atractivitate mai mare a evenimentelor. E vorba de: echipament sonorizare, scenă mobilă, echipament lumini.

2. Muzeul de istorie și etnografie Slobozia Mare – cel mai important centru cultural local, dedicat colectării, păstrării și valorificării patrimoniului istoric și etnografic, devenind în ultimii ani o atracție turistică veritabilă inclusă în trasee turistice regionale și naționale. În muzeu se păstrează circa 11000 exponate. Muzeul este structurat în 6 săli tematice, fiecare ilustrând o componentă esențială a vieții rurale și a istoriei satului:

- Sala de Istorie – conține documente, hărți, fotografii și obiecte ce reflectă trecutul istoric al zonei
- Sala de Etnografie – prezintă obiecte tradiționale, costume populare, unelte agricole și de uz casnic
- Casa bunicilor – reconstituie interiorul unei locuințe țărănești din secolul trecut
- Sala Memoriei – dedicată personalităților marcante din sat și celor căzuți în războaie
- Casa Mare – spațiu care reflectă încăperea de onoare a unei gospodării moldovenești
- Centrul de informare turistică, unde vizitatorii sunt informați privind potențialul turistic al localității.

Muzeul este vizitat de turiști atât din țară, cât și de peste hotare. Una din problemele muzeului este spațiul limitat, care nu permite expunerea multor exponate. Este vorba de oseminte din epoca paleontologică descoperite în localitate, care prezintă un interes istoric și o atracție turistică importantă. Pentru a-și extinde serviciile și a se autosusține prin decizia Consiliului local Slobozia Mare au fost aprobate taxele de vizite a muzeului. Muzeul necesită a fi dotat cu echipament multimedia, care va contribui la sporirea gradului de vizibilitate și la digitalizarea exponatelor. Printre problemele de bază rămân lipsa spațiului aferent, unde să fie amenajată ograda țărănească.

APL Slobozia Mare este în proces de căutare a unei soluții pentru mărirea spațiului muzeului și asigurarea accesului la utilitățile de bază, sporind atractivitatea în rândul vizitatorilor și turiștilor.

3. Școala muzicală.

Școala muzicală din s. Slobozia Mare este o instituție care contribuie la dezvoltarea personală, culturală și comunitară, cu impact pe termen lung asupra identității și coeziunii sociale a localității. Mai multe generații de artiști din localitate au învățat la școala muzicală și și-au construit cariera profesională muncind în instituții cu profil din țară și de peste hotare: Liceul de muzică „Ciprian Porumbescu”, Chișinău; Ansamblul „Doina Covurluiului”, Galați, profesori de pian în Spania, Italia, România; compozitor și interpret în Germania, Academia de muzică, Chișinău; Școala de arte Cahul și Colibași, Colegiul Industrial Pedagogic Cahul, ș.a. Interesul pentru această instituție crește an de an. Astfel, în anul 2023 la școala muzicală studiau 65 elevi, în 2024- 99 elevi și în 2025- 134 elevi. În instituție se învață următoarele instrumente muzicale: pian, vioara, saxofon, nai, acordeon, țambal, trompeta, clarinet, contrabass, chitară și coregrafie (dans clasic și popular). Aici activează 10 profesori și 2 muncitori auxiliari. Mai mulți ani nu s-au realizat investiții pentru îmbunătățirea infrastructurii tehnice a clădirii, deoarece clădirea era parte a cotei valorice a cetățenilor.

Actualmente APL Slobozia Mare este în căutarea unui nou spațiu pentru Școala muzicală, care să asigure un proces educațional mai calitativ și soluționarea problemelor recente ale instituției.

4. Biblioteca publică din s. Slobozia Mare este amplasată în incinta Casei de cultură. Pe parcursul anului 2024 biblioteca a avut 962 cititori, dintre care 701 sau circa 73 % au fost copiii și tinerii cu vârsta de până la 16 ani. În ultimii ani în cadrul bibliotecii au fost create 15 servicii noi pentru diferite categorii de populație, unele oferite permanent, iar altele în cadrul unor proiecte și inițiative de parteneriat. Cele mai relevante activități desfășurate sistematic sunt: "Străjerii naturii", unde beneficiarii sunt copiii, "Vârsta de aur" organizată pentru persoanele în etate și "Un zâmbet pentru cei mai triști ca noi", în organizarea cărora își unesc eforturile copiii și adulții. Prin aceste activități se urmărește trezirea interesului cititorului și atragerea unui număr mult mai mare de locuitori de diferite vârste la bibliotecă publică. Tot aici funcționează și serviciile create prin proiectul Novateca.

Biblioteca din s. Slobozia Mare dezvoltă activități de promovare a noilor tehnologii. Unul din cluburile agreate de copii și tineri este "CodeLab - învață coding la bibliotecă". Angajații bibliotecii se implică activ în crearea și dezvoltarea de noi parteneriate naționale și internaționale. Prin activitatea sa biblioteca Slobozia Mare a devenit un veritabil centru comunitar.

În același timp biblioteca publică se confruntă cu o serie de provocări: fondul de carte învechit, colecții de documente vechi și uzate; diferențe mari între volumul cărților utilizate și stocului de carte (majoritatea neutilizat), experiența insuficientă în atragerea surselor din exterior, lipsa tehnologiilor moderne în activitățile bibliotecii.

Toate instituțiile culturale din s. Slobozia Mare sunt active și implicate în desfășurarea evenimentelor culturale pentru localitate. Anual cu participarea a 3 instituții: Casa de cultură, Biblioteca și Muzeul de Istorie și etnografie Slobozia Mare se realizează în medie 110 evenimente tematice, foarte așteptate și apreciate de localnici și membri ai diasporei.

Activitatea culturală din s. Slobozia Mare este în ascensiune continuă. Activitățile pun accent pe calitate, performanță și educația publicului larg.

5. **Stadionul sportiv** este o instituție publică, care se întinde pe o suprafață de 1,24 ha, dintre care stadion de fotbal – 8 887 m², mini-stadion de fotbal – 723 m², clădirea administrativă cu 2 etaje cu suprafața de 200 m² (2 vestiare, 2 cabine de duș). Stadionul dispune de 400 de tribune. La stadion activează 2 paznici. În prezent la stadion nu se petrec activități sportive, deoarece nu dispunem de specialist calificat. Sunți mulți tineri doritori de a juca fotbal, dar nu este antrenor. Cu 4-5 ani în urmă Slobozia Mare dispunea de echipa de fotbal, care a fost inclusă în Divizia B. Stadionul cere o renovare / reparație totală, se impune construcția unui nou complex sportiv.

Obiective de interes turistic.

În ultimii ani dezvoltarea turismului în s. Slobozia Mare a cunoscut o creștere considerabilă, s-au deschis afaceri noi, s-au dezvoltat obiective de infrastructură publică, a crescut diversitatea serviciilor prestate. La moment, localitatea înregistrează un număr mare de atracții turistice publice și private, unele din acestea fiind încadrate în harta turistică a localității.

În continuare prezentăm lista obiectivelor de interes turistic repartizate pe domeniile public și privat.

Publice:

1. **Muzeul de Istorie și Etnografie Slobozia Mare**, principalul edificiu cultural din localitate, care are următoarele obiective:

- *Conservarea și protecția patrimoniului*
- *Cercetare și documentare*
- *Educație și formare culturală*
- *Comunicare și mediere culturală*
- *Recreere și turism cultural*

În noiembrie 2025 Poarta Muzeului de Istorie și Etnografie Slobozia Mare a fost desemnată câștigătoare în cadrul Forumului Alianței Asociațiilor de Băștinași la categoria “Porți din lemn”. Concursul național “Porțile Moldovei” a demonstrat, că tradițiile locale sunt vii, iar elementele tradiționale încrustate în porți sunt parte a vieții comunității.

Prin promovarea istoriei, tradițiilor și identității culturale muzeul contribuie la promovarea localității, atragerea turiștilor și oferirea experiențelor plăcute și educative pentru vizitatori.

Pe lângă Muzeul de Istorie și Etnografie se regăsește dna **Natalia Covalgiu**, meșter popular local în țesutul brâielor tradiționale. Cu răbdare, pricepere și respect față de tradiție, dnei transformă firele simple de lână sau bumbac în adevărate povești țesute. Brâiele realizate de Natalia sunt cusute manual, cu mare atenție la detalii, utilizând tehnici tradiționale transmise din generație în generație.

Pe lângă valoarea estetică, brâiele confecționate de Natalia au și o profundă semnificație culturală și spirituală. Ele reprezintă nu doar un accesoriu vestimentar, ci și un simbol al legăturii dintre om și pământ, dintre trecut și prezent. Meșterii acordă o atenție deosebită autenticității, respectând compoziția culorilor și stilul propriu fiecărei regiuni folclorice.

2. " Poarta Horelor" - un simbol al tradițiilor și obiceiurilor locale, dedicată dansului popular, un element esențial al vieții sociale și culturale ale comunității. Poarta reflectă frumusețea dansurilor tradiționale și importanța unității în cadrul satului, fiind locul unde localnicii și vizitatorii se adună pentru festivaluri și evenimente folclorice.

3. "Poarta Beleului". La Slobozia Mare se află faimosul lac Beleu, paradisul păsărilor din Rezervația naturală „Prutul de Jos”, locuri, care sunt tot mai căutate în ultimul timp de turiști, vizitatori, chiar și oameni, care pur și simplu tranzitează localitatea. Băștinașii din Diasporă vin cu drag în fiecare an la lacul Beleu, acolo, unde au copilărit și s-au scăldat în apele Beleului. Poarta Beleului este confecționată din lemn masiv, decorată artistic cu motive tradiționale locale, simboluri. Poarta este instalată pe drumul de access către lacul Beleu.

4. " Poarta Belșugului" - un simbol al prosperității și al tradițiilor agricole din satul **Slobozia Mare**, reprezentând legătura strânsă dintre comunitate și pământ. Poarta Belșugului este instalată la intrarea în piața agroturistică din localitate. Situată într-o zonă centrală a satului, poarta este un omagiu adus muncii și belșugului. Poarta Belșugului a devenit un loc de întâlnire și celebrare, găzduind evenimente și festivaluri care adună comunitatea pentru a celebra munca agricolă și tradițiile locale. Acesta simbolizează unitatea și prosperitatea satului, fiind un punct de referință cultural unde trecutul și prezentul se îmbină armonios.

5. Platforma de belvedere a rezervației naturale "Prutul de Jos". Platforma oferă o panoramă spectaculoasă asupra unuia dintre cele mai pitorești lacuri Beleu, fiind amplasată la intrarea în s. Slobozia Mare nu departe de traseul național. Prin amplasarea sa strategică, platforma permite vizitatorilor să admire peisajul unic al Rezervației „Prutul de Jos”, să observe fauna sălbatică — inclusiv păsări rare — și să se bucure de liniștea naturii. Este un loc ideal pentru relaxare, fotografii și conectare cu mediul înconjurător.

6. Rezervația Naturală „Prutul de Jos”. Rezervația Naturală „Prutul de Jos” este un loc deosebit de important din punct de vedere ecologic și un adevărat colț de paradis natural situat în sudul Republicii Moldova, în Slobozia Mare. Rezervația Naturală „Prutul de Jos” este o arie protejată de stat, având ca element central lacul Beleu, integrată în Zona Umedă Ramsar „Lacurile Prutului de Jos”, în Rezervația Biosferei „Prutul de Jos”, în situl Emerald „Prutul de Jos” (MD0000001) și în situl „Lacurile Prutului de Jos” (MD0000012). Alături de funcțiile sale esențiale de conservare și cercetare a patrimoniului natural de importanță națională și internațională, rezervația contribuie la dezvoltarea locală prin servicii turistice diversificate, care includ drumeții, plimbări cu barca, posibilități de cazare (9 locuri), zone de campare și spații de recreere amenajate în curtea sediului de pe strada Nufierilor. De asemenea, în cadrul sediului administrativ sunt organizate periodic activități educaționale și lecții ecologice pentru elevi și studenți din întreaga republică, consolidând rolul rezervației în promovarea educației pentru mediu și a valorilor naturale ale regiunii.

7. Turnul de supraveghere a păsărilor pe lacul Beleu - un punct de observație special amenajat pentru iubitorii de natură. Aflat în inima Rezervației „Prutul de Jos”, turnul oferă o perspectivă excelentă asupra habitatului natural al numeroaselor specii de păsări, inclusiv migratoare și rare. Este locul ideal pentru observare, fotografiere și studierea vieții sălbatice într-un cadru liniștit și autentic.

Private:

8. Complexul turistic "Potcoava verde" - un loc minunat și unic, unde oaspeții pot savura activități în aer liber. Locația este pitorească, deoarece de pe platforma de vizionare se deschide întreaga priveliște a Rezervației Naturale „Prutul de Jos” cu lacul Beleu. Aici sunt oferite mai multe opțiuni de odihnă activă precum: plimbări călare în manejul profesionist, plimbări cu căruța tradițională, excursii cu ATV-urile, plimbări cu barca cu motor, închirierea terasei

tematice, ședințe foto, cazare la cort, vizitarea micii ferme și interacțiunea cu animalele, cazare în căsuțe panoramice moderne.

9. Casa – muzeu ” La mama Catița” din satul Slobozia Mare este un spațiu intim și autentic, dedicat păstrării tradițiilor și istoriei locale. Numele muzeului omagiază o femeie respectată din sat, cunoscută pentru dragostea față de familie și valorile tradiționale. Vizitatorii pot descoperi: un univers rural autentic, mobilier rustic, țesături tradiționale, obiecte de uz casnic, fotografii vechi. În cadrul complexului turistic ”La mama Catița” sunt create și 6 locuri de cazare.

10. Crama ”Domeniile Pană” - Domeniile Pană – un colț de rai pentru iubitorii de vin autentic. Aici, tradiția viticolă se împletește armonios cu farmecul unic al microzonei Belevu, oferind vinuri de calitate, obținute prin metode specifice locului și păstrate cu grijă. Fiecare sticlă de vin de la Domeniile Pană spune o poveste – a pământului roditor, a muncii făcute cu pasiune și a gustului care păstrează amprenta naturii din această zonă . Vizitatorii sunt invitați să descopere rafinamentul vinurilor locale prin degustări într-un cadru rustic și primitiv, unde se simte din plin spiritul ospitalier al satului Slobozia Mare.

11. Atelierul gastronomic ” La tanti Mașa”. La tanti Masha este mai mult decât un atelier culinar – este o comoară de tradiții păstrate cu grijă și transmise din generație în generație. Aici se prepară cu migală și dragoste bucate autentice din sudul Moldovei, exact așa cum le făceau bunicile noastre: cuscuți, uscățele, plăcintă creată, foi cu brânză, dar și dulcețuri de casă, boia de ardei pregătită manual și pește copt după rețete vechi. Toate acestea sunt realizate conform tradiției moștenite, cu ingrediente locale și metode artisanale, păstrând gustul autentic al satului. Atelierul contribuie activ la turismul rural din zonă, atrăgând vizitatori dornici să descopere cultura gastronomică locală a satului Slobozia Mare și să se conecteze cu valorile simple, dar bogate, ale vieții de la țară. Locația pune la dispoziție 4 locuri de cazare.

12. Vinăria din Vale - un loc emblematic pentru satul Slobozia Mare, dedicat tradiției vinivicole din sudul Republicii Moldova. Situată într-o vale pitorească, vinăria reflectă legătura profundă dintre sat și pământ, oferind oaspeților o experiență autentică a vinurilor dintr-o regiune favorizată de soluri fertile și un climat ideal pentru cultivarea viței de vie. Vinăria este cunoscută pentru vinurile sale de calitate, obținute printr-un proces de vinificație atent, care respectă tradițiile locale, dar utilizează și tehnologii moderne. Există intenția de creare a locurilor de cazare pe teritoriul fabricii de vin.

13. Atelier de prelucrare artistică a pieilor de oi condus de Meșter popular ” Dumitru Zaporojan”. Dumitru Zaporojan este un meșter popular cunoscut în întreaga țară pentru talentul, dăruirea și măiestria sa în prelucrarea pieilor de ovine – o îndeletnicire pe care a transformat-o, de peste un deceniu, într-o afacere autentică, dedicată păstrării tradiției și valorificării resurselor locale.

Parcursul său a început în urma unei experiențe peste hotare, unde a intrat pentru prima dată în contact cu arta prelucrării pieilor. Fascinat de acest meșteșug, Dumitru a decis să se întoarcă acasă, în Slobozia Mare, și să investească în propria dezvoltare, construind cu propriile mâini un utilaj de prelucrare, cu ajutorul căruia a realizat primele sale creații.

14. Atelierul de creație „Inartiz” condus de meșter popular Ina Minciuna Brandul Inartiz a luat naștere din dorința de a realiza un vis, care s-a conturat într-o frumoasă mică afacere, cu potențial de creștere. În cadrul atelierului se produc diverse articole vestimentare de calitate-de la espadrile (încălțări), poșete, genți, până la haine, gen cardigane, pulovere, căciuli, etc., care implică mai mult lucru manual (handcraft), personalizare, adesea la comandă, atât croșetate cât și tricotate. Toate produsele create în atelier sunt unice și creative.

15. ”La Doina și Mihai” este o locație din satul Slobozia Mare, în care se promovează îndeletnicirea tradițională – creșterea oilor și producerea brânzeturilor artisanale. Aici este amenajat un foisor rustic de degustare, situat lângă unitatea de procesare a laptelui de oi. Acest spațiu oferă vizitatorilor posibilitatea de a descoperi produsele tradiționale locale – de la brânzeturile din lapte de oi până la preparatele gastronomice specifice zonei. Într-un cadru autentic, turiștii se pot bucura de patrimoniul cultural și de ospitalitatea comunității, experiența devenind astfel un punct de atracție turistică pentru întreaga regiune.

16. Pensiunea „La Donna” a fost deschisă în anul 2025. Pensiunea este situată într-o zonă liniștită și primitivă, oferind toate condițiile pentru un sejur plăcut. La pensiune sunt 14 locuri de cazare. Camerele sunt spațioase, dotate cu televizor, aer condiționat și Wi-Fi rapid, pentru confortul fiecăruia. Cei mici se pot bucura de un teren de joacă sigur și distractiv, iar pentru momente de răsfăț și relaxare, vă așteaptă sauna cu ciubărul.

17. Atelierul de țesut țolicele, covoare ” Jantíc Valentina” din satul Slobozia Mare, este una dintre puținele păstrătoare ale unui meșteșug străvechi: arta țesutului la război. Cu multă răbdare, pasiune și respect pentru tradiție, Valentina țese țoale tradiționale – covoare rustice. Meșteșugul a fost învățat pas cu pas. Astăzi, Valentina duce mai departe această artă, fiecare țoală reflectă o parte din sufletul meșteritei și din identitatea satului de pe malul Prutului. Țoalele țesute de Valentina Jantíc sunt decorate cu motive tradiționale transmise din generație în generație, care poartă cu ele semnificații legate de viața rurală, natură și spiritualitate. Valentina participă activ la târguri de meșteșuguri și expoziții dedicate patrimoniului cultural, unde își expune lucrările și le povestește celor interesați despre semnificația și procesul migălos din spatele fiecărei țesături. Prin munca sa, ea nu doar țese covoare, ci și legături între generații, păstrând vie o parte esențială a identității locale.

Dezvoltarea turismului este una din prioritățile de dezvoltare economică în micro-regiunea ”Lunca Prutului de Jos”. Unul din promotorii activi ai dezvoltării turismului este **Asociația GAL ”Lunca Prutului de Jos”**, care activează în baza abordării LEADER. GAL-ul susține continuu operatorii turistici, care oferă servicii de cazare, alimentare, degustare de vinuri, artizanat și excursii locale sportive sau recreative. În cei 4 ani de activitate din fondurile naționale gestionate de AIPA (Agenția pentru Intervenții și Plăți în Agricultură) și fonduri externe prin intermediul GAL ”Lunca Prutului de Jos” în s. Slobozia Mare au fost implementate peste 10 proiecte realizate de actori locali: publici, privați sau civici.

În 2021 GAL a pilotat conceptul OMD de specializare pe sectorul economic cu cel mai mare potențial pentru dezvoltarea micro-regiunii noastre – turismul, unificând toți actorii relevanți în cadrul aceluiași proces de dezvoltare. În acest mod, activitatea GAL ”Lunca Prutului de Jos” și OMD oferă premise și oportunități pentru dezvoltarea și creșterea competitivității întreprinderilor din sectorul de ospitalitate din s. Slobozia Mare.

Cea mai mare parte din entitățile private care practică activități turistice (6 din 8) au aderat în anul 2022 la **Clusterul turistic VIA Cahul**. Acest cluster are ca scop susținerea afacerilor din domeiul turismului pentru creșterea competitivității economice a acestora. Din fonduri externe Clusterul turistic VIA Cahul a coordonat și asigurat Construcția platformei de belvedere la lacul Beleu – o nouă destinație turistică amplasată în s. Slobozia Mare. Un alt obiectiv realizat de cluster a fost instalarea unui sistem de orientare și ghidare turistică (62 indicatoare turistice), care a facilitat accesul vizitatorilor către locațiile turistice din zona Lunca Prutului de Jos, și, inclusive, a celor din s. Slobozia Mare.

Servicii medicale și protecție socială

Accesul la **serviciile medicale** în Slobozia Mare sunt asigurate de instituția medico-sanitară publică IMSP CS Slobozia Mare și Punctul de Urgență. Serviciile medicale se prestează pentru locuitorii din 3 localități: Văleni, Cișlița Prut și Slobozia Mare. În instituție activează 5 medici, tot aici funcționează și serviciul de salvare, care deservește 4 localități, cele 3 menționate mai sus și suplimentar satul Giurgiuilești. În localitate funcționează 2 farmacii și 2 cabinete stomatologice.

Anterior în Slobozia Mare a funcționat și un spital, care actualmente este închis și asta crează dificultăți în obținerea serviciilor de către grupurile dezavantajate. O parte din serviciile medicale prestate astăzi necesită îmbunătățiri pentru a satisface mai eficient așteptările populației locale.

Cele mai vulnerabile categorii ale populației sunt persoanele cu dizabilități, persoanele în etate, familiile monoparentale și cu mulți copii, minoritățile etnice.

Tabel 6. Categoriile dezavantajate ale populației

	Total	Femei	Bărbați	Copii
1.1.Persoanele cu dizabilități <i>inclusiv</i>	288	103	177	8
- <i>Persoanele cu dizabilități fizice</i>	218	99	111	8
- <i>Persoanele cu dizabilități mentale</i>	70	4	66	0
<i>Inclusiv persoanele cu dizabilități grave (care nu pot supraviețui fără ajutorul extern)</i>	0	0	0	0
1.2.Persoanele în etate	805	450	355	0

<i>inclusiv persoanele în etate singuratic</i>	15	15	0	0
1.3.Membrii familiilor cu 3 și mai mulți copii	31	18	13	59
1.4.Membrii familiilor monoparentale și fără părinți (inclusiv cu părinți plecați la munci)	14	7	7	28 (custodii)
<i>inclusiv familii conduse de femei</i>				
1.5.Romi	27	9	6	12

Sursa: primăria s. Slobozia Mare

Conform datelor din tabelul 6 putem conchide, că numărul total al persoanelor cu dizabilități fizice și mintale din s. Slobozia Mare este de 288 persoane, dintre care 103 femei, 177 bărbați și 8 copii. În acest context poate fi menționat și faptul, că din cele 70 persoane cu dizabilități mintale 66 persoane sau 94,3% o constituie bărbații.

Persoanele cu dizabilități constituie 8% din populația totală. Primăria și agenții economici locali crează condiții rezonabile pentru clădirile publice funcționale (liceul, grădinițele, oficiul poștal...) pentru a asigura accesul persoanelor cu dizabilități, a celor cu mobilitate scăzută, a persoanelor în etate și femeilor cu copii mici în carucior.

Ca și persoanele în etate persoanele cu dizabilități se confruntă cu problema ce ține de lipsa unui transport social pentru deplasarea la instituțiile care oferă servicii sociale. Nu se poate vorbi nici de suficiente facilități pentru angajarea în câmpul muncii a persoanelor cu dizabilități, aceasta fiind o problemă națională. Mai persistă gradul redus de toleranță în societate față de această categorie de persoane.

În localitate sunt 805 persoane în etate, dintre care femei 450 și bărbați – 355. Numărul acestora constituie circa 22,3% din populația localității. Principalele probleme cu care se confruntă persoanele în etate sunt legate de insuficiența resurselor financiare, care nu le asigură posibilitatea de procurare a medicamentelor necesare, lemnului pentru sezonul rece, a produselor pentru o alimentație sănătoasă, produselor de igienă și demnitate. Din totalul acestor persoane 22 sunt ținute la pat. Aceste persoane imobilizate necesită paturi speciale, cărucioare ș.a. bunuri pe care nu și le pot achiziționa.

În cadrul focus-grupului persoanele în etate au menționat că în localitate este necesară deschiderea unui Centru pentru o bătrânețe liniștită - servicii de plasament pentru persoanele în etate. Aceste categorii de persoane sunt afectate și de calitatea rea a drumurilor locale și căilor de acces, fiind menționate str. Cosmonauților, str. Livezilor, str. Fântânilor, str. V. Alecsandri, str. V. Pocii, str. P. Rareș, str. Independenței. În localitate nu există servicii de spălătorie socială.

Traficul intens de pe drumul republican R34 crează probleme legate de deplasarea sigură prin localitate a tuturor persoanelor, inclusiv, celor în vârstă și cu mobilitate scăzută. Se așteaptă finalizarea lucrărilor de construcție a drumului de centură și direcționarea transportului pe traseul Slobozia Mare – Vulcănești pentru a depăși provocările actuale.

În s. Slobozia Mare sunt 34 familii cu mai mulți copii și 22 mame solitare. Printre problemele care afectează aceste categorii sunt lipsa locurilor de joacă și agrement pentru copii în afara centrului localității și distanța mare până în centrul localității. Categoriile date de persoane sunt afectate și de problemele legate de lipsa locurilor de muncă în localitate cu salarii atractive, venituri mici și imposibilitatea de a asigura un nivel de trai de cent membrilor familiilor.

Activități sportive

În s. Slobozia Mare sunt 3 săli de sport amplasate în incinta instituțiilor educaționale (două săli în LT " M. Eminescu" și o sală la Gimnaziu " A.Mare"). În aceste săli funcționează mai multe secții sportive printre care: 1 - Fotbal (minifotbal); 1- Volei, 2- Baschet, 1- arte marțiale, 1 trântă. Volumul de resurse alocat anual în mii lei pentru promovarea și dezvoltarea sporturilor în localitate constituie: anul 2022- 172,2 mii lei; anul 2023 – 124,2 mii lei; Anul 2024 – 44,7 mii lei. **Aceste informații arată că** activitatea sportivă din localitate în ultimii 5 ani este în descreștere, principalele provocări fiind: lipsa specialiștilor de sport și antrenorilor, dar și necesitatea renovării stadionului din localitate.

3.4. Infrastructura tehnico-edilitară și Servicii Comunale

Satul Slobozia Mare este amplasat la o distanță de 33 km de orașul reședință de raion, Cahul, la 220 km de capitala țării și la 11 km de punctul extrem de sud al Republicii Moldova - s. Giurgiulești.

Localitatea este amplasată la o depărtare de 11,8 km de punctul vamal Giurgiulești - Galati și la 40 km de punctul de trecere a frontierei Cahul-Oancea.

Localitatea spre nord se învecinează cu s. Văleni, iar spre sud – cu Cîșlița Prut. Prin localitate trece drumul national R34 și linia de cale ferată Cahul – Giurgiulești.

Lungimea totală a drumurilor în localitate constituie 40 km, dintre care drumuri de importanță națională - 6,4 km și drumuri de importanță locală 33,6 km. 11,8 km de drumuri sunt cu acoperire rigidă, iar 28,2 sunt drumuri de țară. Lungimea trotuarelor acoperă 5 km.

Drumul national R34 traversează localitatea în intravilan pe o lungime de 6,4 km și în extravilan pe o lungime de 2,96 km. Drumurile și străzile locale aflate în proprietatea APL sînt în mare parte într-o stare precară caracteristică majorității străzilor din localitățile rurale, fiind afectate de ploi, mașini de mare tonaj, alunecări de teren. În ultimii ani au fost renovate anumite porțiuni de drum, dar încă insuficient.

Distanța mare dintre extremitățile localității – 4,5 km crează dificultăți legate de mobilitatea internă și deplasarea cetățenilor către serviciile sociale amplasate în centrul satului. Tradițional în interiorul localității oamenii se deplasează cu bicicletele, triciclete electrice, mașini personale, ATV, motocultor. Conexiunea cu mun. Cahul se realizează cu transportul public, care circulă regulat sau cu mașini personale.

Cheltuielile anuale efectuate cu întreținerea și reparația drumurilor sunt într-o creștere constantă și au atins în anul 2024 suma de 3 292 154 lei.

Principalii indicatori – în Tabelul 7.

Tabel 7. Indicatori relevanți cu privire la rețeaua de drumuri locale și cheltuielile de întreținere, MDL

N d/o	Denumirea indicatorilor	2020	2021	2022	2023	2024
1.1	Lungimea totală a drumurilor din localitate, km Inclusiv:	40	40	40	40	40
	• drumuri de importanță națională, km	6,4	6,4	6,4	6,4	6,4
	• drumuri de importanță locală, km	33,6	33,6	33,6	33,6	33,6
1.2	Cheltuielile anuale totale efectuate cu întreținerea și reparația drumurilor, mil. lei	831,5	690,10	7 332,9	3 099,80	3 292,20
1.3	Cheltuielile anuale efectuate pentru reparația curentă a drumurilor, mil. lei	39,80	99,60	54,90	74,80	127,70
1.4.	Cheltuielile anuale efectuate pentru reparația capitală a drumurilor, ml. lei	791,70	590,50	7 278,00	3 225,00	3 164,50

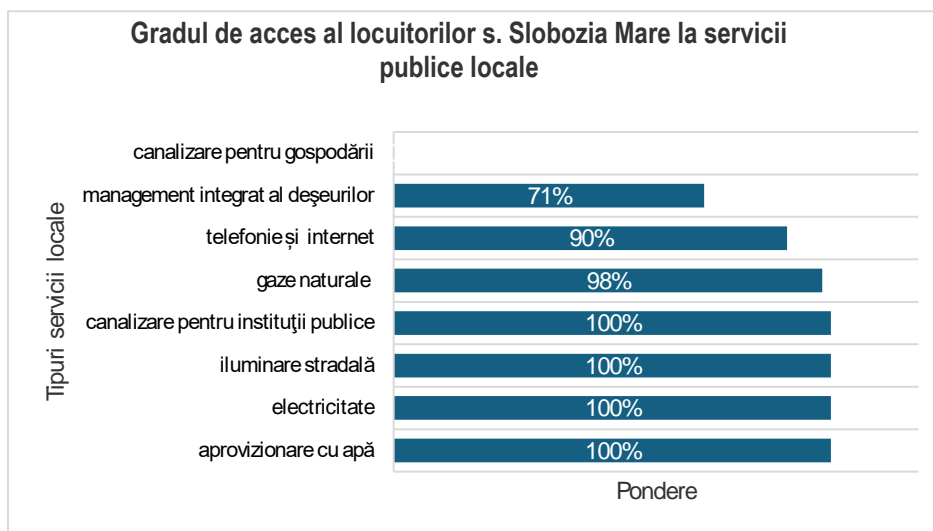
Localitatea are acces și la căile feroviare. În hotarele satului există 2 stații a tronsonului de cale ferată Cahul – Giurgiulești, alături de obiective ale infrastructurii feroviare. Transportul feroviar poate asigura traficul de mărfuri și pasageri, contribuind la dezvoltarea economică a satului și poziționarea acestuia ca subcentru al raionului Cahul. Aceasta va avea loc când tronsoanele va fi valorificat d.p.d.v economic.

În consecință, putem menționa, că problema strategică a localității rămâne deprivarea drumurilor locale și cheltuieli mari necesare pentru lucrări de întreținere și renovare. În același timp mai persistă și problema legată de transportul de mare tonaj, care deplasându-se pe drumul național R34 și drumul regional R34.3, duce la deteriorarea caselor de locuit, a instituțiilor și drumurilor publice. Aceasta are efecte și asupra calității aerului, siguranței cetățenilor și gradul ridicat al riscului de accidente.

Tabelul 8: Dotarea cu utilități a locuitorilor satului Slobozia Mare

Rețele	Existența în localitate	% din totalul gospodăriilor/ localității	Starea
Conductă centralizată de apă de la fântânile arteziene	da	100 %	Starea conductei este bună, fântânile sînt renovate, conductele schimbate de metaloplast.
Sistem de canalizare instituții publice	da	100%	Statie cu circuit închis Topas 100 cu capacitatea de 15 m ³ /zi
Sistem de iluminare stradală	da	100%	Funcțional
Sistem de canalizare în localitate	nu	0	
Sistem integrat de management deșeuri	da	71%	Funcțional
Conectare la rețeaua de gaze naturale	da	98%	Funcțional
Conectare la rețeaua telefonică, acces la internet	da	90%	Funcțional
Rețele electrice Union Fenosa	da	100%	Funcțional

Diagrama 3. Accesul cetățenilor la serviciile publice locale

În localitate sunt în total 2101 gospodării casnice. Gradul de acces al cetățenilor la servicii publice locale este destul de înalt, așa cum poate fi vizualizat și în diagrama 3. Populația localității are acces în proporție de 100% la serviciile de: apeduct, iluminare stradală, rețele electrice, 98% - conectare la gaze naturale, este în creștere accesul la serviciile de management al deșeurilor, unicul serviciu ce nu este asigurat este serviciul centralizat de canalizare.

Rețeaua de apeduct este deservită de Întreprinderea Municipală "Acva Slobozia Mare", fondată prin decizia consiliului local nr. 5 din 28.09.09. Întreprinderea asigură 1702 gospodării casnice cu servicii de alimentare cu apă și 1418 gospodării cu servicii de evacuare de deșeurilor menajere. La întreprindere sunt angajate 6 persoane: directorul, contabilul, trei lăcătuși și șoferul.

La nivel local sunt 44 de fântini de mină utilizate ca sursă de apă potabilă.

În localitate **rețeaua de canalizare** lipsește. În același timp, există canalizare cu circuit închis la 5 instituții publice: liceu, ambele grădinițe, Centrul de sănătate și primărie. APL Slobozia Mare dispune de proiect tehnic pentru construcția a 5,5 km de rețea de canalizare cu conectarea gospodăriilor de la strada centrală.

Serviciul de salubritate este deservit din 2016 de către Î.M. "Acva Slobozia Mare". De 2 ori pe lună agentul economic colectează deșeurile de la locuitorii satului și îl transportă la o gunoște autorizată. Există o necesitate acută de creare a unui sistem integrat de management a deșeurilor menajere solide în corespundere cu strategia națională

de mediu. Una din oportunitățile de creare a acestui serviciu poate fi valorificată prin intermediul ADI, asociația de cooperare intercomunitară Cahul.

98% din populație este conectată și beneficiază de serviciile sistemului de alimentare centralizată **cu gaze naturale**. Numărul de instalații producătoare de energie din surse regenerabile, este încă mic. Sisteme de panouri fotovoltaice sunt instalate la grădinița de copii nr. 2 "Licurici", există proiect tehnic pentru instalarea panourilor fotovoltaice la grădinița de copii nr. 1 "Miorița", primărie și piața agroalimentară. Este în proces de elaborare documentația necesară pentru construcția unui parc fotovoltaic cu capacitatea de 90-100 kw pentru acoperirea necesităților instituțiilor publice, a iluminatului stradal și necesităților celor 8 sonde arteziene.

Localitatea este acoperită de serviciile **de telefonie fixă și mobilă, inclusiv conexiune Internet** a tuturor operatorilor de rețea: Moldtelecom sau operatori privați.

Acoperirea cu **servicii de iluminare stradală nocturnă** se asigură în proporție de 100 % grație sistemului de iluminare amplasat pe o suprafață de 40 km.

Beneficiarii direcți ai infrastructurii comunitare – gaze naturale, apă potabilă, salubritate, canalizare - sunt persoanele în etate, persoanele cu dizabilități, femeile și copiii, care petrec o bună parte a timpului lor acasă, se folosesc de apă, canalizare și sunt implicați în pregătirea mâncării. În cazul în care aceste condiții nu vor fi asigurate în mod adecvat și suficient, aceste grupuri vor fi nevoite de a apela mai des la sistemul de sănătate care va necesita costuri suplimentare, transport și timp. Astfel aceste responsabilități de asigurare a sănătății va reveni femeilor, care sunt deseori responsabilele primare pentru copii, persoane în etate, sau persoane cu dizabilități. Prin urmare dezvoltarea infrastructurii comunitare de utilitate publică are un impact direct asupra egalității de gen și asigurării drepturilor omului.

3.5. Management Administrativ și Oportunități de Cooperare Intercomunitară

Satul Slobozia Mare este condus de primar și Consiliul Local, aleși în conformitate cu legislația națională în vigoare. Consiliul local este principalul organism deliberativ de la nivel local și este constituit din 13 consilieri dintre care 9 bărbați și 4 femei. Primăria este organismul executiv, unde la moment activează 13 persoane: secretarul consiliului local, contabil șef și contabil, specialistul pentru reglementarea regimului funciar și cadastru și pentru percerea impozitelor și taxelor locale, alți funcționari.

Pentru a facilita accesul cetățenilor la serviciile publice locale în anul 2024 a fost deschis **Centrul de informare și Servicii pentru Cetățeni - CISC**. Angajații centrului oferă acces rapid și simplificat la elaborarea și oferirea diferitor tipuri de acte și documente locale: certificate, adeverințe...

APL Slobozia Mare este una din cele 17 APL din Moldova în care este inițiat **Centrul Unificat de Prestare a Serviciilor publice (CUPS)** - un punct de acces comun la o gamă largă de servicii publice disponibile în format electronic. Specialiștii din cadrul CUPS oferă cetățenilor suport informațional și tehnic, ajutând populația de la sate să obțină mai ușor un anumit serviciu public, prin intermediul oficiului CUPS din localitate sau din vecinătate.

Dezvoltarea acestor servicii în localitate contribuie la: creșterea operativității prestării serviciilor publice locale, diversificarea canalelor de prestare a serviciilor publice, simplificarea procesului de obținere a serviciilor publice calitative de către cetățenii din mediu rural și din diasporă, îmbunătățirea experienței de colaborare între cetățeni, autorități locale și alți prestatori de servicii publice.

Managementul finanțelor publice locale.

Componenta, mărimea, direcțiile și modul de utilizare a resurselor locale, în special a celor financiare, reprezintă unul din elementele principale care caracterizează capacitatea administrativă și funcțională a APL de a-și realiza multiplele atribuții legale.

Bugetul planificat și bugetul realizat în perioada 2022-2024 este integrat în următorul Tabel:

Anul	Bugetul planificat	Buget realizat
2022	16 054 700 lei	20 106 547 lei
2023	18 453 900 lei	27 261 510 lei

2024	21 756 600 lei	25 875 786 lei

La capitolul venituri se identifică următorul tablou:

Anul	Nivelul veniturilor proprii prevăzut	Nivelul veniturilor proprii efectiv realizat
2022	1 500 300 lei	1 405 973 lei
2023	1 463 600 lei	1 367 388 lei
2024	1 515 000 lei	1 792 807 lei

- Ponderea veniturilor proprii realizate în anul 2024 la bugetul total constituie 118%
- Volumul veniturilor proprii sporesc anual

În ultimii 3 ani bugetul primăriei Slobozia Mare este în creștere și prezintă o stabilitate bugetară, veniturile proprii în anul 2024 s-au încasat mai mult decât cele scontate, ceea ce este o tendință favorabilă.

Sporirea capacității bugetare proprii a permis primăriei s. Slobozia Mare în ultimii ani să facă investiții capitale în domeniul reparației clădirilor instituțiilor publice, renovării drumurilor, construcției trotuarelor ș.a.

Creșterea veniturilor proprii constituie o premiză pentru asigurarea unui proces de dezvoltare constant și coerent.

Transparența luării deciziilor

Conform datelor primăriei s. Slobozia Mare în perioada 2022-2024 Consiliul Local a elaborat în total 371 proiecte de decizii, toate fiind adoptate. În perioada sus-menționată Consiliul Local Slobozia Mare s-a întrunit anual în mediu în 10 ședințe ordinare și extraordinare. Deciziile luate au avut preponderent caracter normativ (în 2024 – 84 decizii cu caracter normativ din totalul de 122), restul fiind cu caracter individual. Conform legislației mai multe proiecte de decizii au fost consultate public cu cetățenii și factorii interesați. Pentru consultarea proiectelor de decizie și informarea populației privind deciziile luate sunt folosite mai multe surse de informare: site localității - <https://primariasloboziamare.md/>, informațiile de la panoul informativ din preajma primăriei, pagini pe rețele sociale. Numărul dispozițiilor emise de primarul localității este în creștere: în anul 2022 – 113 cu caracter normativ și 81 cu caracter individual (total 194) comparativ cu anul 2024 – 154 dispoziții cu caracter normativ și 145 cu caracter individual (total 299). Aceste date vobesc despre creșterea volumului de muncă pe care îl realizează APL Slobozia Mare în beneficiul localității și cetățenilor.

Capacitatea factorului uman

În cadrul primăriei din cele 13 persoane angajate 7 persoane au statut de funcționar public, dintre care 5 femei și 2 bărbați. Suplimentar organigramei în primăria Slobozia Mare sunt angajate 7 persoane; 4 femei și 3 bărbați. Pe grupe de vârstă angajații primăriei se repartizează astfel: sub 35 ani - 4 persoane; între 36-50 ani- 5 persoane; peste 51 ani- 5 persoane. Cei mai mulți dintre angajați au o vechime mare de muncă: 7 persoane- între 7-10 ani și 6 persoane-între 11-20 ani. După nivelul de studii: 8 persoane au finalizat colegii, dintre care 6 femei, restul studii de alte nivele. 9 angajați dețin cunoștințe bune și utilizează TIC din dotarea APL.

Oportunități de cooperare intercomunitară

Primăria Slobozia Mare își propune să valorifice **oportunitățile de cooperare intercomunitară**. Vecinii cei mai apropiați ai localității cu care pot fi dezvoltate proiecte de cooperare intercomunitară sunt: spre sud - satul Cîșlița-Prut amplasat la distanța de 1 km și spre nord – s. Văleni situat la 5 km. Toate localitățile sunt conectate prin drumul național R 34. Conexiunea dintre localități se asigură prin rutele comune de transport pasageri printre care: Cahul-Giurgiuilești, Chișinău-Giurgiuilești, Chișinău-Galați ș.a, care se deplasează la fiecare oră. Localitățile vecine dețin gunoiști autorizate separate, apeducte și sisteme de iluminare proprii.

Localitățile au un potențial natural comun bogat și diversificat. Este vorba de lacul Belevu situat pe cursul râului Prut, unul din cele mai mari lacuri naturale din Republica Moldova. Lacul Belevu face parte din Rezervația naturală „Prutul de Jos” cu floră și faună bogată, care constituie o valoroasă resursă pentru dezvoltarea turismului rural.

Atractivă pentru vecini rămîne și piața agroalimentară, care una dintre cele mai mari piețe din localitățile de pe malul Prutului. Aici vin locuitorii din satele vecine să comercializeze produse agricole, să vîndă răsădă, să cumpere pește. Cei mai mulți cumpărători la piață sunt slobozenii.

Principalele oportunități de cooperare intercomunitară sunt:

(i) Cooperare în cadrul GAL Lunca Prutului de Jos

GAL-ul "Lunca Prutului de Jos" reprezintă un parteneriat instituționalizat al reprezentanților sectorului public, civic și antreprenorial, înființat acum 7 ani. GAL "Lunca Prutului de Jos" include 9 unități teritorial administrative cu o populație de circa 30000 locuitori. Misiunea GAL "Lunca Prutului de Jos" este contribuirea la creșterea economică durabilă a teritoriului prin susținerea sectorului antreprenorial, promovarea valorilor locale și sporirea atractivității turistice a zonei. Activitățile sunt implementate prin intermediul abordării LEADER, care este o metodă de sprijinire a proiectelor de dezvoltare rurală, axată pe principiul abordării de jos în sus. Până la moment pe teritoriul GAL au fost implementate peste 100 proiecte.

Asociația GAL "Lunca Prutului de Jos" a fost înregistrată juridic în anul 2022, aceasta asigurând coordonarea activității GAL. De-a lungul anilor reprezentanții celor 3 sectoare: APL, privat și civic au beneficiat de proiecte din fondurile AIPA dar și donatorilor internaționali. Este necesară promovarea mai activă în rândul sectorului privat a oportunităților de finanțare și dezvoltare oferite de Asociația GAL "Lunca Prutului de Jos" din finanțările naționale și externe.

Lunca Prutului de Jos, se remarcă și prin aceea că este prima destinație din Republica Moldova unde este pilotată Organizația de Management a Destinației Locală. Entitatea funcționează prin asocierea reprezentanților autorității publice locale din componența destinației, cu reprezentanți ai organizațiilor și ai mediului privat din turism. Rolul principal al OMD-ului este realizarea politicii de marketing și gestionarea coordonată a componentelor destinației în scopul dezvoltării și valorificării potențialului turistic al regiunii Lunca Prutului de Jos.

(ii) Cooperare prin Asociația de Dezvoltare Intercomunitară ADI

Principiile de cooperare intercomunitară în prestarea serviciilor sunt stabilite în Acordul de creare a Asociației de Dezvoltare Intercomunitară ADI , care a fost aprobată prin Decizia Consiliului local nr. 09/10 din 06.12.2024

1. Asociația a fost constituită în scopul realizării în comun a unor proiecte de dezvoltare de interes local sau regional, destinate inclusiv înființării, modernizării și/sau dezvoltării infrastructurii tehnico-edilitare a localităților, precum și în scopul înființării, organizării, funcționării, monitorizării și gestionării în comun a serviciilor publice în raza de competență a unităților administrativ-teritoriale membre.

2. Interesul comun al primăria s. Slobozia Mare și membrilor ADI este îmbunătățirea calității serviciilor publice locale în condițiile unor tarife, care să respecte limitele de suportabilitate ale populației, precum și creșterea capacității de atragere a fondurilor pentru finanțarea investițiilor necesare dezvoltării localităților.

(iii) Cooperarea prin intermediul Clusterelor economice.

Un cluster economic este un ecosistem format din companii, autorități publice, instituții de cercetare-dezvoltare-inovare și organizații conexe dintr-un anumit sector care colaborează pentru a-și maximiza avantajele competitive prin inovație, partajarea resurselor și networking. Aceste grupuri se concentrează pe crearea de valoare prin cooperare fiind sprijinite de instituții și autorități locale, dar și instituții de stat. În raionul Cahul în anul 2022 au fost create 5 clustere economice:

- Clusterul turistic VIA Cahul
- Clusterul zootehnic "Bacii Sudului"
- Clusterul vinificatorilor
- Clusterul "Struguri de masă"
- Clusterul apicol

Agenții economici și APL Slobozia Mare sunt parte a acestor clustere. Din cadrul clusterului turistic fac parte 6 întreprinderi, din cel zootehnic - 4, cluster vinificație – 2 întreprinderi. Important este ca sectorul privat să înțeleagă necesitatea asocierii și cooperării pe sectoare economice de dezvoltare, să adere la acestea și împreună să poată beneficia și valorifica de oportunitățile de dezvoltare existente.

(iv) Amalgamarea voluntară

Amalgamarea voluntară presupune unirea a doua sau mai multe localități. Instrumentul de amalgamare voluntară este pus la dispoziție UAT-urilor de nivelul I de către Guvern, în baza Legii nr. 225/2023 și a Hotărârii Guvernului nr. 925/2023. Este un proces binevol, în care Consiliile locale decid, ca localitățile să se unească. Scopul amalgamării este reducerea cheltuielilor și crearea infrastructurii și serviciilor de calitate pentru cetățeni. Primăria s. Slobozia Mare ar putea să se amalgameze cu satele Cășlița-Prut, Giurgiulești, Văleni. UAT-urile de nivelul I, care se amalgamează voluntar pot beneficia de fonduri de la Guvernul RM pentru pregătirea procesului de amalgamare voluntară, de transferuri cu destinație specială pentru dezvoltarea infrastructurii și de transferuri anuale pentru susținerea bugetelor unităților amalgamate.

(v) Cooperarea internațională și valorificarea înfrăirilor APL Slobozia Mare.

În perioada următoare de timp APL Slobozia Mare urmează să valorifice mai eficient cooperările și înfrăierea cu localitatea Florești, jud. Cluj din România, inclusiv, să inițieze noi parteneriate și înfrăiri pentru a spori oportunitățile de schimb de experiență între instituții, APL și comunități; transfer de practici pozitive; cooperare în elaborarea de proiecte și atragerea de finanțări europene.

3.6. Probleme Prioritare de Rezolvat până în 2030

Evaluarea complexă a situației existente și dezbateră diagnosticului cu Grupul Local de Inițiativă au evidențiat următoarele 10 cele mai presante și prioritare probleme ale s. Slobozia Mare, care necesită a fi rezolvate până la sfârșitul anului 2030:

1. În comunitate nu există un sistem funcțional de colectare separată și reciclare a deșeurilor, fapt care limitează gestionarea durabilă a resurselor și calitatea vieții locuitorilor
2. Lipsa sistemului de canalizare și serviciilor de sanitație influențează în mod direct sănătatea populației, calitatea mediului și vieții populației, dar și atractivitatea comunității pentru investiții și turism.
3. Deteriorarea drumurilor locale (str. Sf.Țării, Livezilor, I.Creangă, Viilor, Miorița, Izvoarelor, Independenței, Eminescu, Cosmonauților, N. Trifan, Prieteniei) afectează mobilitatea internă și economia locală, încetinind procesul de dezvoltare al comunității.
4. În școala muzicală nu sunt asigurate condițiile materiale și tehnice necesare pentru un proces educațional eficient, ceea ce duce la scăderea calității educației artistice și posibilităților elevilor de a-și dezvolta pe deplin talentul.
5. Serviciile publice locale sunt fragmentate și dispersate, iar cetățenii întâmpină dificultăți în accesarea lor. Este necesară Crearea unui Centru Comunitar Multifuncțional/centru unic de servicii publice locale pentru a facilita accesul cetățenilor și a crește eficiența administrației locale.
6. Resursele regenerabile disponibile nu sunt valorificate, ceea ce limitează dezvoltarea durabilă și securitatea energetică a comunității. Este necesar de construit un parc fotovoltaic pentru valorificarea energiei solare și reducerea dependenței de surse poluante.
7. Tinerii din localitate nu beneficiază de un centru de resurse prietenos, unde să aibă acces la programe educaționale, consiliere și activități de socializare, reducând șansele lor de integrare socială și profesională.
8. Colmatarea progresivă a lacului Beleu compromite funcția ecologică a acestuia (habitate naturale, biodiversitate) și potențialul turistic și economic al localității.
9. Lipsa unui centru pentru vârstnici limitează accesul acestora la servicii sociale și activități, care să le asigure o bătrânețe liniștită și demnă.
10. În localitate nu există un complex sportiv, ceea ce limitează accesul comunității la facilități pentru activități fizice, recreere și sport de performanță.

3.7. Analiza SWOT

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Economie Amplasarea geografică favorabilă la hotar cu UE Agenți economici activi, implicați în dezvoltarea și promovarea produselor locale Existența atracțiilor turistice și servicii turistice în proces de dezvoltare Funcționarea eficientă a Pieții agrolimentare transfrontaliere Activități tradiționale de creștere a viței de vie, fructelor și oierit Terenuri pentru activități agricole și bonitate ridicată a solului Distanța mică până la Portul Giurgiulești și accesul pe piață din România și Ucraina Acces la piețele agroalimentare din or. Cahul, mun. Galați (Ro), or. Reni (Uk) Deschiderea femeilor și bărbaților spre dezvoltare economică și turism	Economie Lipsa tehnologiilor moderne în domeniul agricol și insuficiența tehnicii agricole. Parcelarea terenurilor agricole Capacități reduse ale producătorilor agricoli în domeniului marketingului agricol Economia locală este dominată de agricultură de subzistență Lipsa sistemelor de irigație Lipsa sistemului de canalizare Potențial economic nevalorificat (terenuri și spații). Infrastructura de utilități slab dezvoltată Număr redus al întreprinderilor din industria de prelucrare, ușoară și sfera serviciilor Insuficiente servicii turistice (cazare, agreement...) Lipsa ghizilor turistici locali Potențialul turistic local nu este încadrat în traseele turistice regionale și naționale
Socio-cultural Instituții publice dotate și modernizate Organizarea tradițională a festivalului Belev Fest Nivel înalt de dezvoltare a culturii (infrastructură modernă, colective artistice, evenimente culturale, diversitatea ofertei artistice) Activitatea Muzeului de istorie și etnografie Slobozia Mare recunoscut și promovat la nivel local și național Tradiții și obiceiuri păstrate și promovate Infrastructură socială dezvoltată	Socio-cultural Nevalorificarea resurselor de energie regenerabilă în instituțiile publice, sector privat și gospodăriile casnice Îmbătrânirea populației Migrația populației apte de muncă Gimnaziul din localitate nu are condiții adecvate pentru asigurarea procesului educational (lipsa termoizolării...)
Mediu Prezența rezervației "Prutul de Jos" inclusă în patrimoniul UNESCO Amplasarea în localitate a lacului Belev cu ecosistem bogat, care include și specii rare	Mediu Colmatarea lacului Belev și zone neamenajate pe malul lacului Izvoarele din localitate (2) nu sunt amenajate atractiv și nu sunt parte a traseelor turistice locale
Management administrativ și comunitate Funcționarea Centrului Unificat de Prestare a Serviciilor Publice CUPS Deschiderea Ghișeului Unic – CISC Experiența comunității în implementarea proiectelor de dezvoltare locală și regională Prezența instituțiilor publice locale cu capacități Capacități satisfăcătoare ale factorilor interesați în domeniul atragerii fondurilor Implicarea activă a femeilor și deținerea unor posturi de conducere în majoritatea instituțiilor publice din teritoriu Sunt înființate mai multe ONG-uri care lucrează pentru soluționarea problemelor femeilor și bărbaților	Management administrativ și comunitate Localitatea nu are dezvoltate elementele de heraldică și de brand/marcă comercială Baza fiscală insuficientă

Femeile sunt bine reprezentate în structura APL	
OPORTUNITĂȚI	RISCURI
Conectarea satului Slobozia Mare la trasee turistice regionale, naționale și transfrontaliere Integrarea în UE și accesarea fondurilor pentru dezvoltarea durabilă Promovarea activă a valorilor culturale, păstrarea și promovarea tradițiilor și obiceiurilor, atragerea unui număr cât mai mare de copii și tineri în activități de educație artistică Diversificarea și promovarea produselor și brandurilor locale Eficiențizarea parteneriatelor intercomunitare, a înfrăirilor și colaborărilor internaționale Modernizarea infrastructurii publice locale și creșterea atractivității turistice Crearea unui incubator de afaceri pentru stimularea antreprenoriatului feminin și masculin Noi programe de finanțare care stimulează femeile și bărbații interesați de afaceri din spațiul rural Dezvoltarea facilităților în sfera serviciilor de agrement și turism rural, creșterea numărului de agropensiuni și afaceri turistice Promovarea valorilor și meșteșugurilor autohtone Sporirea gradului de valorificare a surselor de energie regenerabilă	Schimbările climaterice Încetinirea parcursului european al Republicii Moldova Continuarea exodului populației economic active Riscuri epidemice și pandemice/de sănătate publică Calamități naturale Continuarea războiului în Ucraina și nesiguranță la hotare Schimbări legislative care pot afecta dezvoltare în diverse sectoare Politici fiscale nestimulatorii pentru dezvoltarea afacerilor și activitățile agricole Procese provocate de criza economică regională Afectarea ecosistemului local Politici economice nestimulatorii pentru Competitivitate scăzută și competiția regională sporită pentru atragerea investițiilor Instabilitate politică și legislativă Criza economică și financiară în țară și în lume Creșterea prețurilor pentru resursele energetice, gaze, etc. Stoparea finanțării proiectelor și programelor de dezvoltare în spațiul rural

4. Obiective și Priorități

4.1. **Misiunea** - APL Slobozia Mare este un organ administrativ și reprezentativ al comunității constituit în condițiile legii pentru promovarea intereselor și soluționarea problemelor femeilor, bărbaților, copiilor, inclusiv din grupurile dezavantajate, care prestează servicii publice de calitate, administrează și gestionează eficient și în conformitate cu legislația în vigoare bunurile UAT, cu capacități de atragere a investițiilor, angajament pentru creșterea rezilienței comunității și adaptarea la schimbările climatice, implicați în crearea și valorificare a parteneriatelor intercomunitare, naționale și internaționale, asigurând locuitorilor un nivel înalt de bunăstare.

4.2. **Viziunea "Slobozia Mare 2030"** – un sat european, verde, rezilient și prosper cu:

- economie stabilă și bine dezvoltată
- servicii sociale calitative și diversificate
- obiecte de menire socială moderne
- sat model privind păstrarea, valorificarea și promovarea culturii
- atractiv pentru turiști și vizitatori prin tradiții și obiceiuri autohtone
- APL transparentă și servicii publice digitalizate
- cetățeni angajați civic și băștinași implicați în dezvoltarea localității.

4. Obiective strategice, priorități și măsuri

Obiectivele strategice stabilesc direcțiile majore de intervenție ale Planului de Dezvoltare Locală Slobozia Mare 2030 și sunt țargetate spre garantarea unei abordări complexe a măsurilor propuse și asigurarea sinergiei acestora. Atingerea dezideratului dorit poate fi asigurată prin realizarea următoarelor **obiective strategice de dezvoltare**:

Obiectivul strategic # 1. Dezvoltarea economică a localității prin valorificarea resurselor locale, crearea locurilor noi de muncă și abilitarea economică a femeilor și bărbaților, inclusiv din grupurile vulnerabile.

Obiectivul strategic # 2. Modernizarea infrastructurii locale și sporirea accesului tuturor categoriilor de populație la servicii publice moderne, calitative și echitabile

Obiectivul strategic # 3. Promovarea dezvoltării durabile a localității prin protecția mediului, valorificarea energiilor verzi și implementarea măsurilor de adaptare la schimbările climatice.

Obiectivul strategic # 4. Valorificarea potențialului uman și creșterea gradului de implicare a băștinașilor de acasă și din diasporă în dezvoltarea socio-economică a localității.

Obiectivul strategic # 5. Consolidarea capacităților APL în vederea asigurării unui management administrativ eficient și transparent, inclusiv, prin utilizarea soluțiilor digitale moderne.

Obiectivul strategic # 1. Dezvoltarea economică a localității prin valorificarea resurselor locale, crearea locurilor noi de muncă și abilitarea economică a femeilor și bărbaților, inclusiv din grupurile vulnerabile.

Probleme abordate:

- ✓ Competitivitate scăzută a sectorului agricol
- ✓ Aplicarea redusă a tehnologiilor performante în agricultură
- ✓ Lipsa întreprinderilor de prelucrare a materiei prime (lapte, lână), păstrare și procesare a producției agricole
- ✓ Deținătorii de teren agricol practică o agricultură de subsistență, neperformantă, pentru autoconsum
- ✓ Tendințe slabe de cooperare în sectorul agricol și conectare în asociații de profil, cooperative, lanțuri valorice și clustere economice
- ✓ Număr relativ scăzut de persoane, care inițiază afaceri în comunitate
- ✓ Participarea insuficientă a sectorului de afaceri la programe guvernamentale de dezvoltare și valorificarea scăzută a oportunităților de finanțare

- ✓ Patrimoniul istoric și de atragere a turiștilor slab dezvoltat
- ✓ Insuficiente servicii turistice dezvoltate (cazare, agrement, odihnă activă)
- ✓ Nu este creat și dezvoltat un brand al localității
- ✓ Localitatea nu este încadrată în trasee turistice regionale și naționale
- ✓ Grad redus de marketing și promovare locală

Obiectiv specific 1.1: Dezvoltarea și consolidarea spiritului antreprenorial în rândul populației

Obiectiv specific 1.2: Inovarea și re tehnologizarea sectorului agricol și de prelucrare

Obiectiv specific 1.3: Modernizarea infrastructurii economice pentru crearea de oportunități economice și locuri de muncă decente

Obiectiv specific 1.4: Dezvoltarea și diversificarea serviciilor turistice și creșterea atractivității localității

Obiectivul strategic # 2. Modernizarea infrastructurii locale și sporirea accesului tuturor categoriilor de populație la servicii publice moderne, calitative și echitabile

Probleme abordate:

- ✓ Nu toate instituțiile educaționale preșcolare și școlare asigură condiții adecvate de organizare calitativă a procesului educațional
- ✓ Tehnologiile moderne și inovative de educație se implementează insuficient în instituțiile educaționale
- ✓ Grădinițele de copii nu dispun de spații moderne adaptate condițiilor de învățare STEAM
- ✓ Mai mulți bătrâni singuratici se confruntă cu probleme mari din cauza lipsei însoțitorilor și a serviciilor destinate pentru seniori – lipsa serviciilor de zi sau cu staționar, a serviciilor sociale mobile, cantinei sociale ș.a
- ✓ Persoanele cu dizabilități nu au acces către serviciile oferite de instituțiile publice din cauza că condițiile de acces nu sunt asigurate (nu sunt pante de acces cu perile, ușile de intrare nu sunt amenajate rezonabil)
- ✓ Infrastructura rutieră locală include multe drumuri deteriorate
- ✓ Lipsește rețeaua de canalizare și serviciile de sanitație
- ✓ Există probleme cu aprovizionarea cu apă potabilă a localuitorilor, în special, pe timp de vară, este necesar de identificat o soluție tehnică pentru purificare apei consumate de populație

Obiectiv specific 2.1: Modernizarea infrastructurii educaționale, dotarea și implementarea metodelor educaționale inovative pentru creșterea calității educației

Obiectiv specific 2.2: Îmbunătățirea calității serviciilor publice locale și sporirea accesului cetățenilor

Obiectiv specific 2.3: Creșterea oportunităților de valorificare a potențialului local prin renovarea obiectivelor cultural-sportive

Obiectiv specific 2.4: Îmbunătățirea condițiilor de trai prin reabilitarea și modernizarea infrastructurii rutiere și a serviciilor comunal-locative

Obiectivul strategic # 3. Promovarea dezvoltării durabile a localității prin protecția mediului, valorificarea energiilor verzi și implementarea măsurilor de adaptare la schimbările climatice.

Probleme abordate:

- ✓ Cunoștințe reduse despre energia verde și avantajele generate
- ✓ Insuficiența programelor de creditare avantajoasă sau a granturilor pentru energie verde
- ✓ Nivel de educație ecologică redusă și implicare insuficientă a locuitorilor în activități ecologice
- ✓ Conștientizarea slabă a riscurilor schimbărilor climatice și efectului în toate sferele vieții
- ✓ Integrarea slabă a soluțiilor digitale în gestionarea mediului și energiei verzi pentru reducerea amprentei de

Obiectiv specific 3.1: Protecția și gestionarea durabilă a mediului

Obiectiv specific 3.2: Valorificarea energiilor verzi și eficiență energetică

Obiectiv specific 3.3: Adaptarea la schimbările climatice și creșterea rezilienței comunitare

Obiectivul strategic # 4. Valorificarea potențialului uman și creșterea gradului de implicare a băștinașilor de acasă și din diasporă în dezvoltarea socio-economică a localității.

Probleme abordate:

- ✓ Managementul instituțiilor publice, agenții economici locali au insuficiente cunoștințe în scrierea de proiecte, scrierea de planuri de afaceri și atragerea investițiilor prin programe naționale și europene
- ✓ Tinerii din localitate nu dispun de structuri asociative și participă insuficient în viața localității și în acțiuni de voluntariat
- ✓ Există inițiative ale băștinașilor demne de urmat, dar acestea încă nu motivează suficient toată populația pentru creșterea implicării
- ✓ Sunt inițiate parteneriate internaționale și înfrățiri, dar acestea încă nu aduc rezultate palpabile
- ✓ Cooperarea intercomunitară prin intermediul Asociației de Dezvoltare Intercomunitară (ADI) este la faza incipientă
- ✓ Soluționarea mai multor probleme locale depinde de deciziile unor instituții naționale și este necesară implicarea băștinașilor din afara localității pentru promovarea acestor inițiative către instituțiile statului
- ✓ Asociația de băștinași nu dispune de suficiente resurse pentru a deveni o organizație cu impact major în dezvoltarea locală
- ✓ Acțiunile lansate și realizate de AdB necesită o continuitate pentru a consolida cât mai eficient colaborarea celor de acasă cu cei din diasporă în implementarea proiectelor la baștină

Obiectiv specific 4.1: Creșterea capacităților resurselor umane și sporirea gradului de participare în activități comunitare

Obiectiv specific 4.2: Valorificarea parteneriatelor comunitare, intercomunitare și internaționale

Obiectiv specific 4.3: Consolidarea capacității AdB „Baștina mea – Slobozia Mare” pentru asigurarea coeziunii sociale

Obiectivul strategic # 5. Consolidarea capacităților APL în vederea asigurării unui management administrativ eficient și transparent, inclusiv, prin utilizarea soluțiilor digitale moderne.

Probleme abordate:

- ✓ Cetățenii se implică redus în rezolvarea problemelor comunității și comunică insuficient cu APL
- ✓ Baza impozabilă a localității este insuficientă și nu sunt valorificate toate posibilitățile pentru sporirea ei
- ✓ Insuficiente servicii publice sunt digitalizate
- ✓ Oamenii nu cunosc cum să folosească serviciile digitale și sunt insuficient informați cum să creeze și utilizeze semnătura digitală

Obiectiv specific 5.1: Creșterea numărului de servicii APL digitalizate și informare publică privind utilizarea acestora

Obiectiv specific 5.2: Consolidarea bazei impozabile a localității

Obiectiv specific 5.3: Sporirea transparenței procesului decizional

Planul de Acțiuni

OBIECTIV STRATEGIC 1: Dezvoltarea economică a localității prin valorificarea resurselor locale, crearea locurilor noi de muncă și abilitarea economică a femeilor și bărbaților, inclusiv din grupurile vulnerabile.

Obiective Specifice	Acțiuni	Termen de realizare	Responsabili și parteneri	Rezultat așteptat	Cost estimativ, lei	Sursa de Finanțare
OS 1.1. <i>Dezvoltarea și consolidarea spiritului antreprenorial în rândul populației</i>	1.1.1. Susținerea dezvoltării start-up-urilor prin: - ghidaj antreprenorial (din partea agenților economici locali), - ghidaj informațional (din partea GAL, ODA ș.a), - parteneriatelor educaționale (cu gimnaziul și liceul)	sistematic	Antreprenorii locali, GAL Lunca Prutului de Jos, instituțiile educaționale	start-up-uri dezvoltate și consolidate consolidată cooperarea dintre membrii sectorului privat	-	-
	1.1.2. Crearea Asociației de Business Slobozia Mare cu participarea agenților economici locali și a APL. Obiectivele asociației: - suport acordat antreprenorilor locali - dialog cu APL și consultarea pe probleme de interes economic - atragerea de finanțări prin proiecte de parteneriat - încurajarea legalizării activităților economice realizate de populația localității	2026	Reprezentanții sectorului privat, APL Slobozia Mare	cel puțin 6 reprezentanți ai sectorului privat și APL Slobozia Mare conectați în Asociația de Business Asociația de Business creată și implicată în dezvoltarea economică locală	1000 lei	Resursele fondatorilor asociației și costuri ale membrilor
	1.1.3. Renovarea infrastructurii de acces către zonele cu activități economice locale: Str. Livezilor, str. Miorița, str. Viilor	2027-2028	APL Slobozia Mare, reprezentanții sectorului privat care dezvoltă afaceri pe aceste străzi	Străzile Livezilor, str. Miorița, str. Viilor renovate cu implicarea activă a agenților economici locali	3 000 000 lei	Buget local, ONDRL, IFAD, AIPA, granturi externe

Obiective Specifice	Acțiuni	Termen de realizare	Responsabili și parteneri	Rezultat așteptat	Cost estimativ, lei	Sursa de Finanțare
	1.1.4. Dezvoltarea și inovarea sectoarelor economice prin parteneriate strategice, interconectarea celor 3 cluster și crearea unui Hub al clusterelor Slobozia Mare	2026-2027	Managerii celor 3 cluster economice, APL Slobozia Mare, membrii clusterelor	Semnat memorandum de cooperare între 3 cluster cu reprezentanțe în localitate Creat Hubul clusterelor din Slobozia Mare	-	-
OS 1.2. <i>Inovarea și re tehnologizarea sectorului agricol și de prelucrare</i>	1.2.1 Elaborarea documentației tehnice necesare pentru reabilitarea/construcția rețelelor de irigare în localitate	2026-2027	APL Slobozia Mare, producătorii locali	Identificați producătorii interesați Documentație tehnică elaborată	500 000 lei	Buget local, Buget raional
	1.2.2 Reabilitate/construcția rețelelor de irigare în localitate (terenuri agricole)	2028-2030	APL Slobozia Mare, producătorii locali	Rețea de irigație construită la solicitarea producătorilor locali	20 mln lei	Granturi externe
	1.2.3 Delimitarea terenurilor și reabilitarea zonelor cu potențial de pășunat	2027-2029	APL Slobozia Mare	Cel puțin 50 ha de pășuni reabilitate Crește eficiența economică a sectorului zootehnic	800 000 lei	Buget local, Buget raional, Granturi externe
	1.2.4 Suport acordat crescătorilor de animale din localitate interesați în crearea unei ferme model	2027-2028	Crescătorii de ovine și caprine, APL Slobozia Mare	Identificați crescătorii de animale interesați Ferme model create	1 mln lei	Resurse proprii a crescătorilor de animale
	1.2.5 Promovarea de către APL a necesității de reabilitare a sectorului creșterii și procesării fructelor	sistematic	APL Slobozia Mare, afacerile din domeniul legumicol	Identificați agenți economici interesați în revitalizarea legumiculturii	-	-

Obiective Specifice	Acțiuni	Termen de realizare	Responsabili și parteneri	Rezultat așteptat	Cost estimativ, lei	Sursa de Finanțare
				• Cel puțin 2 agenți economici crează sau dezvoltă afaceri în legumicultură		
OS 1.3 Modernizarea infrastructurii economice pentru crearea de oportunități economice și locuri de muncă decente	1.3.1 Reparația clădirii administrative a actualei Școli musicale cu ulterioară transformare în Incubator afaceri Slobozia Mare	2026-2028	APL Slobozia Mare	• Clădire renovată • Incubator afaceri creat	6 mln lei	Buget local, raional, național Granturi externe
	1.3.2 Înregistrarea STG (Specialități Tradiționale Garantate) și a DOP (Denumire de Origine Protejată) locale	2026-2028	APL Slobozia Mare, afacerile locale	• Cel puțin 4 STG înregistrate • Cel puțin 2 DOP înregistrate	80 000 lei	Buget local
	1.3.3 Amenajarea zonelor de odihnă și agrement în preajma afacerilor locale (parcuri, scuaruri...)	2026-2028	APL Slobozia Mare, agenții economici interesați	• Cel puțin 2 zone de agrement amenajate	350 000 lei	Buget local Bugetul agenților economici interesați
	1.3.4 Suport acodrat afacerilor zootehnice și agricole amplasate în extravilan în construcția de fântâni arteziene	2027- 2029	APL Slobozia Mare, agenții economici interesați	• Cel puțin 2 fântâni arteziene construite	500 000 lei	Buget local Bugetul agenților economici interesați
	1.3.5 Suport acodrat afacerilor zootehnice în instalarea sistemelor fotovoltaice la ferme	2026-2028	APL Slobozia Mare, agenții economici interesați	• Agenții economici interesați sunt identificați • Agenții economici informați despre aceste oportunități și programele de sprijin	-	Programe pentru sector privat (ODA, GAL, granturi externe)
	1.3.6. Pregătirea infrastructurii pentru construcția unui Parc Industrial și conectarea la utilități	2029-2030	APL Slobozia Mare	• Infrastructură pregătită	10 mln lei	• Granturi externe

Obiective Specifice	Acțiuni	Termen de realizare	Responsabili și parteneri	Rezultat așteptat	Cost estimativ, lei	Sursa de Finanțare
				Utilități conectate		
	1.3.7. Elaborarea profilului investițional și promovarea oportunităților pentru activități economice	2027-2028	APL Slobozia Mare	Profil investițional elaborat și promovat	100 000	Granturi externe, buget local
OS 1.4. Dezvoltarea și diversificarea serviciilor turistice și creșterea atractivității localității	1.4.1. Organizarea festivalului național "Vin la Brânză" cu implicarea activă a reprezentanților celor 3 cluster economice (vinificație, zootehnic, turistic)	2027	Reprezentanții clusterelor economice, APL Slobozia Mare	Festival organizat Tradiții și obiceiuri promovate	500 000 lei	Buget local Program de finanțare Ministerul Culturii - Acces la cultură, Granturi externe
	1.4.2. Promovarea produselor locale prin crearea unui brand local	2027	APL Slobozia Mare, agenții economici locali	Brand local creat Brand local promovat de producătorii locali	100 000 lei	Buget local Granturi externe
	1.4.3. Construcția unui foisor în stil tradițional în zona aferentă sediului Rezervației "Prutul de Jos"/str. Nuferilor	2026-2027	Administrația rezervației, APL Slobozia Mare	Foisor construit Gradul de actactivitate a turiștilor a crescut	200 000 lei	Bugetul rezervației, buget local, granturi externe
	1.4.4. Amenajarea traseului turistic până la Gârla Rotarului (panou informativ, plantare arbori...)	2027	APL Slobozia Mare	Traseu amenajat Traseu atractiv pentru vizitatori	120 000 lei	Buget local Granturi atrase
	1.4.5. Crearea a cel puțin 2 trasee turistice locale	2026	APL Slobozia Mare, muzeul, prestatorii de servicii turistice	2 trasee turistice create Cel puțin 5 agenți economici locali conectați	-	-
	1.4.6. Promovarea localității prin intermediul materialelor video postate pe rețelele sociale	anual	APL Slobozia Mare, muzeul,	Cel puțin 1 produs video	80 000 lei	Buget local, resursele prestatorilor de servicii

Obiective Specifice	Acțiuni	Termen de realizare	Responsabili și parteneri	Rezultat așteptat	Cost estimativ, lei	Sursa de Finanțare
			prestatorii de servicii turistice	distribuit anual		turistice
	1.4.7. Identificarea necesităților de instalare a indicatoarelor de informare turistică în localitate și elaborarea documentației tehnice	2026-2027	APL Slobozia Mare, agenții economici interesați	Necesarul de indicatoare estimat Proiectarea indicatoarelor realizată	100 000 lei	Buget local, granturi atrase, resursele partenerilor economici
	1.4.8. Instalarea indicatoarelor de informare turistică	2027-2028	APL Slobozia Mare, agenții economici interesați	Cel puțin 10 indicatoare de informare turistică noi instalate în comunitate	50 000 lei	Buget local, granturi atrase, resursele partenerilor economici
	1.4.9. Instalarea în localitate a cel puțin 3 Panouri de informare turistică cu info în limbile Română și Engleză cu QR coduri	2028	APL Slobozia Mare	3 panouri de informare turistică instalate	45 000 lei	Buget local
	1.4.10. Crearea site-ului turistic al localității cu opțiuni de programare, rezervare și achitare a serviciilor	2027	APL Slobozia Mare	Site creat	100 000 lei	Granturi atrase, buget local
	1.4.11. Crearea traseului gastronomic local	2026-2027	Afaceri interesate, APL Slobozia Mare	Cel puțin 4 afaceri care prestează servicii gastronomice se conectează într-un traseu local	-	-
	1.4.12. Conectarea rutei gastronomice locale la traseul gastronomic transfrontalier	2026-2027	APL Slobozia Mare	Ruta locală conectată la ruta gastronomică transfrontalieră	-	-
	1.4.13. Promovarea tradițiilor locale de către toți operatorii de turism: publici și privați	sistematic	Operatorii de turism publici și privați	Tradiții promovate pe larg	-	-
	1.4.14. Îmbunătățirea conexiunii dintre meșteșugarii locali și crearea unui traseu local	2026-2027	Meșteșugarii din localitate	Cel puțin 4 meșteșugari	-	-

Obiective Specifice	Acțiuni	Termen de realizare	Responsabili și parteneri	Rezultat așteptat	Cost estimativ, lei	Sursa de Finanțare
				locali conectați într-un traseu		
	1.4.15. Aplicarea QR codurilor la unele exponate din toate sălile muzeului	2026-2027	Muzeul	QR coduri aplicate Servicii digitalizate Servicii atractive pentru turiști și vizitatori	30 000 lei	Buget local
	1.4.16. Construcția drumului de acces către platforma de belvedere a Rezervației "Prutul de Jos"	2027-2028	Agencia Moldsilva, SA Silva Sud Cahul, IS Rezervația Prutul de Jos, APL Slobozia Mare	Drum renovat	300 000 lei	Granturi externe
	1.4.17. Amenajarea unei cărări care va conecta Platforma de belvedere a rezervației cu izvorul și clădirea administrației rezervației	2026-2027	Agencia Moldsilva, SA Silva Sud Cahul, IS Rezervația Prutul de Jos, APL Slobozia Mare	Cărare construită și adaptată	50 000	Granturi externe

OBIECTIV STRATEGIC 2: Modernizarea infrastructurii locale și sporirea accesului tuturor categoriilor de populație la servicii publice moderne, calitative și echitabile

Obiective Specifice	Acțiuni	Termen de realizare	Responsabili și parteneri	Rezultat așteptat	Cost estimativ, lei	Sursa de Finanțare
OS 2.1	2.1.1 Amenajarea și dotarea terenurilor de sport	2027-2028	APL Slobozia	Terenuri de sport	350 000	Buget local, granturi atrase

Obiective Specifice	Acțiuni	Termen de realizare	Responsabili și parteneri	Rezultat așteptat	Cost estimativ, lei	Sursa de Finanțare
Modernizarea infrastructurii educaționale, dotarea și implementarea metodelor educaționale inovative pentru creșterea calității educației	la cele 2 grădinițe		Mare, administrația inst.preșcolare	amenajate și dotate		
	2.1.2 Dotarea grădinițelor cu panouri interactive și tehnologii moderne	2026-2027	APL Slobozia Mare, administrația inst.preșcolare	Grădinițe dotate cu tehnologii moderne	200 000	Buget local, granturi atrase
	2.1.3 Crearea și dotarea spațiilor pentru învățarea STEAM în ambele grădinițe	2028-2029	APL Slobozia Mare, administrația inst.preșcolare	Create 2 spații n grădinițe pentru învățarea copiilor privind STEAM	700 000	Buget local, granturi atrase
	2.1.4 Schimbarea rețelei de iluminare și instalarea panourilor fotovoltaice la grădinița nr. 1 " Miorița"	2027-2029	APL Slobozia Mare, administrația inst.preșcolare	Panouri fotovoltaice instalate Rețea de electricitate schimbată	1 mln	Buget local, Buget raional Buget național, granturi atrase
	2.1.5 Reparații interioare la blocul nr. 1 din grădinița nr. 1 " Miorița"	2027-2028	APL Slobozia Mare, administrația inst.preșcolare	Blocul 1 reparat și funcțional	170 000	Buget local
	2.1.6 Amenajarea terenului de joacă cu echipamente noi (grădinița nr. 1 " Miorița")	2027-2028	APL Slobozia Mare, administrația inst.preșcolare	Teren de joacă amenajat	240 000	Buget local, Buget raional, granturi atrase
	2.1.7 Îngrădirea parțială a terenului grădiniței nr. 1 " Miorița"	2026-2027	APL Slobozia Mare, administrația	Terenul aferent grădiniței este îngrădit	150 000	Buget local, raional

Obiective Specifice	Acțiuni	Termen de realizare	Responsabili și parteneri	Rezultat așteptat	Cost estimativ, lei	Sursa de Finanțare
			inst.preșcolare	Asigurată siguranța și securitatea copiilor în spațiul grădiniței		
	2.1.8 Amenajarea și dotarea unui spațiu sportiv (interior) în grădinița nr. 2 "Licurici"	2026-2027	APL Slobozia Mare, administrația inst.preșcolare	Spațiu sportiv amenajat	70 000	Buget local, raional, Granturi atrase
	2.1.9 Lucrări de amenajare la grădinița nr. 2 "Licurici" - instalare copertine la terase și covorașe/plăci de gumă în spațiile de joacă	2027-2029	APL Slobozia Mare, administrația inst.preșcolare, ADB "Baștina mea- Slobozia Mare"	Copertine la terase și covorașe instalate	50 000	Buget local, donații diasporă, granturi atrase
	2.1.10 Renovarea scărilor de evacuare a clădirii	2028-2029	APL Slobozia Mare, administrația inst.preșcolare	Scări renovate	30 000	Buget local
	2.1.11 Pavarea spațiilor aferente instituțiilor școlare	2026-2027	administrația inst. școlare, APL Slobozia Mare	Spații pavate în instituțiile educaționale	300 000	Buget local, granturi atrase
	2.1.12 Dotarea cabinetelor de fizică, chimie, biologie la ambele instituții	2027-2028	administrația inst. școlare, APL Slobozia Mare	Cabinete dotate cu tehnologii educaționale moderne	900 000	Granturi atrase
	2.1.13 Proiectarea lanșaftului și amenajarea spațiului verde din fața gimnaziului	2028-2029	administrația inst. școlare, APL Slobozia Mare	Spațiu verde amenajat Condiții de odihnă îmbunătățite	250 000	Buget local, granturi atrase

Obiective Specifice	Acțiuni	Termen de realizare	Responsabili și parteneri	Rezultat așteptat	Cost estimativ, lei	Sursa de Finanțare
	2.1.14 Instalarea vestiarelor pentru lucrurile personale ale copiilor în incinta gimnaziului	2027	administratia inst. școlare, APL Slobozia Mare	• Vestiare instalate	150 000	Buget local, granturi atrase
	2.1.15 Dotarea spațiului aferent liceului cu echipamente de odihnă activă și sport (mese șaf, mese tenis, echipamente tari pentru copii cu dizabilități...)	2027-2028	administratia inst. școlare, APL Slobozia Mare, ADB "Baștina mea- Slobozia Mare"	• Spații aferente dotate cu echipament sportiv	250 000	Buget local, granturi atrase, donații diasporă
	2.1.16 Reparația capitală a blocului claselor primare	2027-2028	administratia inst. școlare, APL Slobozia Mare	• Edificiu renovat	1,5 mln	Buget național, granturi atrase, buget local
	2.1.17 Reparația capitală a cantinei liceului (schimbare acoperiș, reparație tavan...)	2027-2028	administratia inst. școlare, APL Slobozia Mare	• Cantină renovată	1,5 mln	Buget național, granturi atrase, buget local
OS 2.2	2.2.1 Elaborarea Studiului de fezabilitate privind construcția rețelei de canalizare	2026	APL Slobozia Mare	• SF elaborat	1 mln	• Buget național, granturi atrase, buget local
Îmbunătățirea calității serviciilor publice locale și sporirea accesului cetățenilor	2.2.2 Elaborarea documentației tehnice pentru construcția rețelei de canalizare	2026-2027	APL Slobozia Mare	• Documentație tehnică elaborată	2 mln	• Buget național, granturi atrase, buget local
	2.2.3 Construcția rețelei de canalizare	2028-2030	APL Slobozia Mare	• Rețea de canalizare centralizată construită	5 mln	• Buget național, granturi atrase, buget local
	2.2.4 Amenajarea parcărilor în preajma instituțiilor publice (școli, grădinițe, piață, Palat cultură, Centru de Sănătate, muzeu)	2027-2030	APL Slobozia Mare, instituțiile publice	• Parcări amenajate	800 000	• Buget național, granturi atrase, buget local
	2.2.5 Extinderea sistemului de supraveghere video pe traseul național R34	2026-2027	APL Slobozia Mare	• Sistem de supraveghere video la traseul R34 instalat	500 000	• Buget național

Obiective Specifice	Acțiuni	Termen de realizare	Responsabili și parteneri	Rezultat așteptat	Cost estimativ, lei	Sursa de Finanțare
	2.2.6 Renovarea fântânii arteziene de pe teritoriul fostului spital	2028-2030	APL Slobozia Mare, ÎM Acva Slobozia Mare	Fântână arteziană renovată	1 mln	Buget național, granturi atrase, buget local
	2.2.7 Instalarea filtrelor la sondele de apă (8 filtre)	2026-2028	APL Slobozia Mare	8 filtre instalate	800 000 lei	Buget național, granturi atrase,
	2.2.8 Identificarea soluției tehnologice de purificare a apei potabile	2026-2027	APL Slobozia Mare, ÎM Acva Slobozia Mare	Soluție tehnică identificată	100 000	Buget local
	2.2.9 Identificarea spațiului și deschiderea unei cantine sociale în parteneriat cu biserica și ONG-urile din localitate	2027-2028	ONG-uri, biserica, APL Slobozia Mare, ADB "Baștina mea-Slobozia Mare"	Cantină socială deschisă	1 mln lei	Buget național, donații diasporă, și biserici localitate
	2.2.10. Extinderea clădirii/spațiilor Centrului de Sănătate	2028-2030	Administrația Centrului de Sănătate	Spațiul Centrului de Sănătate Slobozia Mare extins Condiții mai bune pentru primirea pacienților asigurate	2 mln lei	Buget instituție, granturi atrase
	2.2.11 Continuarea acordării serviciilor de zi pentru seniorii/senioarele din localitate "Vârsta de aur" prestate de biblioteca publică	din anul 2027	Biblioteca publică, APL Slobozia Mare	Servicii de zi pentru persoanele în etate asigurate	-	Donații diasporă, buget local, granturi atrase
	2.2.12 Identificarea specialiștilor și deschiderea unui centru de consiliere a victimelor violenței domestice	2027	APL Slobozia Mare, Administrația Centrului de Sănătate	Identificat specialistul pentru servicii de consiliere Identificat spațiul Inițiate serviciile	-	Resurse financiare din sectorul privat
	2.2.13. Procurarea și instituirea unui transport	2029	APL Slobozia	Transport public procurat	800 000 lei	Granturi externe, buget

Obiective Specifice	Acțiuni	Termen de realizare	Responsabili și parteneri	Rezultat așteptat	Cost estimativ, lei	Sursa de Finanțare
	public în interiorul localității		Mare	Transport public pus în funcțiune		local, raional
	2.2.14 Lansarea unui Program de voluntariat comunitar în sprijinul persoanelor în etate	2027	APL Slobozia Mare, ONG-uri locale	Program de voluntariat lansat Cel puțin 10 persoane implicate în activități de voluntariat locale	-	-
	2.2.15 Identificarea spațiului pentru deschiderea unui Centru de tineret	2026	APL Slobozia Mare, CLT, ONG-uri locale	Spațiu pentru Centrul de tineret identificat	-	-
	2.2.16 Extinderea serviciului "Un zâmbet pentru cei mai triști ca noi" inițiat de biblioteca publică	Din 2027	APL Slobozia Mare, biblioteca publică, asistenții și lucrătorii sociali	Servici create și gestionate de biblioteca publică	-	-
	2.2.17 Dotarea și echiparea, deschiderea Centrului de tineret Slobozia Mare	2027	APL Slobozia Mare, CLT, ONG-uri locale	Centrul de tineret deschis	500 000	Granturi atrase pentru dotarea și echiparea centrului
	2.2.18 Organizarea în sezonul cald a proiecțiilor de filme în aer liber	Din 2027 anual	CLT, ONG-uri locale, APL Slobozia Mare,	Cel puțin 1 proiecție în aer liber organizată lunar	-	-
	2.2.19. Organizarea în cadrul Centrului de Tineret a cercurilor pe interese (IT, educație financiară, pictură, limbi străine, cerc dramatic)	Din 2027	CLT, ONG-uri locale, APL Slobozia Mare,	Interesele tinerilor identificate Cel puțin 2 cercuri pe interese deschise în cadrul Centrului de tineret Slobozia Mare	-	-

Obiective Specifice	Acțiuni	Termen de realizare	Responsabili și parteneri	Rezultat așteptat	Cost estimativ, lei	Sursa de Finanțare
	2.2.20 Procurarea unui microbuz cu 17-20 locuri pentru asigurarea deplasărilor copiilor, tinerilor și membrilor comunității la olimpiade, competiții sportive, evenimente culturale ș.a.	2026-2028	APL Slobozia Mare, CR Cahul	Microbuz procurat Deplasări facilitate	2 mln	buget local, raional, granturi externe
	2.2.21 Identificarea unui spațiu pentru amplasarea unui cimitir nou comunitar	2027-2028	APL Slobozia Mare	Spațiu identificat	-	-
OS 2.3. <i>Creșterea oportunităților de valorificare a potențialului local prin renovarea obiectivelor cultural-sportive</i>	2.3.1 Elaborarea proiectului tehnic pentru reparația capitală a Casei de cultură, inclusiv schimbarea rețelei de iluminare, anveloparea clădirii și conservarea energiei, instalarea panourilor fotovoltaice	2026	APL Slobozia Mare	Proiect tehnic elaborat	300 000 lei	buget local, raional
	2.3.2 Achiziția echipamentelor noi pentru organizarea spectacolelor (sistem sonorizare, lumini, ecran led)	2026	APL Slobozia Mare	Echipamente de sonorizare moderne achiziționate	1,7 mln	Granturi atrase, buget local
	2.3.3 Achiziția instrumentelor muzicale noi și ustensilelor pentru completarea instrumentelor muzicale	2026	APL Slobozia Mare, ADB "Baștina mea-Slobozia Mare"	Acordeon nou procurat	300 000	Buget local, contribuții diasporă
	2.3.4 Procurarea și instalarea în instituție a 5 condiționere	2026	APL Slobozia Mare	5 condiționere instalate	150 000	Buget local, granturi atrase
	2.3.5 Reparația spațiului de depozitare a costumelor și atributicii instituției	2026-2027	APL Slobozia Mare	Spațiu renovat	300 000	Buget local, granturi atrase
	2.3.6. Reparația capitală a Casei de Cultură, inclusiv schimbarea rețelei de iluminare, anveloparea clădirii și conservarea energiei, instalarea panourilor fotovoltaice	2027- 2029	APL Slobozia Mare	Edificiu renovat	8 mln lei	Granturi externe, buget național, raional, buget local
	2.3.7. Schimbarea scaunelor din sala de concerte	2029	APL Slobozia Mare	Scaune schimbate în sala de spectacole	500 000	Granturi externe, buget național, raional, buget local
	2.3.8. Dotarea și echiparea cabinetelor	2029	APL Slobozia Mare	Cabinete dotate	200 000	Buget local

Obiective Specifice	Acțiuni	Termen de realizare	Responsabili și parteneri	Rezultat așteptat	Cost estimativ, lei	Sursa de Finanțare
	2.3.9 Procurarea unei scene mobile (de dimensiuni medii)	2027-2029	APL Slobozia Mare	Scenă mobilă procurată și valorificată la evenimente comunitare	500 000	Granturi externe, buget național, raional, buget local
	2.3.10 Construcția unui depozit pentru păstrarea și conservarea obiectelor muzeale	2026	APL Slobozia Mare	Depozit construit	80 000	Buget local
	2.3.11 Amenajarea curții țărănești la Muzeul de Istorie și Etnografie	2027- 2028	APL Slobozia Mare	Curte țărănească amenajată	40 000	Contribuții diasporă, Buget local, granturi atrase
	2.3.12 Campanii sponsorizate de promovare a serviciilor muzeale în țară și peste hotare, inclusiv, prin intermediul diasporei, crearea profilului pe Instagram	din 2026, anual	APL Slobozia Mare	Cel puțin 1 campanie anuală organizaă Profil pe Instagram creat	40 000	Buget local, granturi atrase
	2.3.13 Inițierea serviciilor de programare și achitare online a vizitelor la muzeu	2028-2029	APL Slobozia Mare	Posibilități asigurate de plată online a serviciilor	25 000	Granturi atrase
	2.3.14 Dezvoltarea serviciilor de procesare a plăților cu cardul prin POS-terminal	2026-2027	APL Slobozia Mare	Pos-terminal atras din partea băncilor partenere	-	-
	2.3.15. Integrarea muzeului în trasee turistice regionale, naționale și internaționale	din 2026	APL Slobozia Mare	Muzeu inclus în cel puțin 2 trasee naționale	-	-
	2.3.16 Colaborarea cu mass-media locală și regională pentru difuzarea reportajelor despre activității muzeului	anual	Angajații muzeului, APL Slobozia Mare	Servicii muzeale promovate	10 000	Buget local
	2.3.17. Elaborarea proiectului tehnic de construcție a unui complex sportiv pe terenul actualului stadion	2027	APL Slobozia Mare	Proiect tehnic elaborat	200 000 lei	Granturi externe, buget național, raional, buget local
	2.3.18 Construcția a unui complex sportiv pe terenul actualului stadion	2028	APL Slobozia Mare	Complex sportiv construit	15 mln lei	Granturi externe, buget național, raional, buget local

Obiective Specifice	Acțiuni	Termen de realizare	Responsabili și parteneri	Rezultat așteptat	Cost estimativ, lei	Sursa de Finanțare
	2.3.19 Renovarea stadionului de fotbal al satului.	2028	APL Slobozia Mare	• Stadionul de fotbal renovat	2 mln lei	Granturi externe, buget național, raional, buget local
OS 2.4: Îmbunătățirea condițiilor de trai prin reabilitarea și modernizarea infrastructurii rutiere și a serviciilor comunal-locative	2.4.1 Elaborarea proiectelor tehnice pentru renovarea și construcția drumurilor locale (str. Sf.Țării, Livezilor, I.Creangă, Viilor, Miorița, Izvoarelor, Independenței, Eminescu, Cosmonauților, N. Trifan, Prieteniei, Fântânilor)	2026-2028	APL Slobozia Mare	• Proiecte tehnice elaborate	1 mln lei	Granturi externe, buget național, raional, buget local
	2.4.2 Renovarea/reparația sau construcția drumurilor din localitate (str. Sf.Țării, Livezilor, I.Creangă, Viilor, Miorița, Izvoarelor, Independenței, Eminescu, Cosmonauților, N. Trifan, Prieteniei, Fântânilor)	2026-2027	APL Slobozia Mare	• Drumuri locale renovate/construite	40 mln lei	Granturi externe, buget național, raional, buget local
	2.4.3 Renovarea podețelor, podurilor de pe str. Miorița, Frunzei, Luceafărul, Fântânilor, Petru Rareș	2026-2028	APL Slobozia Mare	• Poduri, podețe renovate	800 000 lei	Granturi externe, buget național, raional, buget local

OBIECTIV STRATEGIC 3: Promovarea dezvoltării durabile a localității prin protecția mediului, valorificarea energiilor verzi și implementarea măsurilor de adaptare la schimbările climatice.

Obiective Specifice	Acțiuni	Termen de realizare	Responsabil și parteneri	Rezultat așteptat	Cost estimativ, lei	Sursa de Finanțare
OS 3.1 Protecția și gestionarea durabilă a mediului	3.1.1 Decolmatarea pâraielor (râpilor), care traversează localitatea	2027-2029	APL Slobozia Mare	• 2 pâraie decolmate	2 mln lei	Granturi externe, Fondul de Mediu Național
	3.1.2 Consolidarea digului de protecție împotriva inundațiilor în partea de nord a satului (str. M. Eminescu, Tineretului, Cosmonauților)	2026-2028	APL Slobozia Mare	• Ghid de protecția construit	700 000 lei	Granturi externe, buget național, raional, buget local

Obiective Specifice	Acțiuni	Termen de realizare	Responsabil și parteneri	Rezultat așteptat	Cost estimativ, lei	Sursa de Finanțare
	3.1.3 Parteneriat cu instituțiile statului pentru decolmatarea lacului Belev	2026	APL Slobozia Mare	Parteneriat cu Ministerul Mediului și alte structuri de stat pentru decolmatarea lacului	-	-
	3.1.4 Lichidarea gunoștii spontane (la Bolbuzan) și plantarea terenului cu copaci	2026	APL Slobozia Mare, locuitorii din zonă	Gunoște lichidată Teren conservat și plantat cu arbori	60 000 lei	Buget local
	3.1.5 Amenajarea izvorului din preajma sediului rezervației "Prutul de Jos"	2026-2027	Administrația rezervației, APL Slobozia Mare	Izvor amenajat Crește atractivitatea izvorului	100 000 lei	Buget local Proiecte atrase prin GAL din fondurile AIPA
	3.1.6. Procurarea tehnicii/ echipamentelor necesare pentru implementarea soluțiilor de combatere a țânțarilor	2029-2030	APL Slobozia Mare	Echipeamente procurate Soluții de combatere a țânțarilor aplicate	6 mln lei	Granturi externe
	3.1.6. Construcția scurgerilor pentru apele pluviale pe str. V. Pocoi, intersecție cu 31 august	2028	APL Slobozia Mare	Scurgeri pluviale construite	600 000 lei	Buget raional. local
	3.1.7. Construcția a 2 bazine de acumulare a apelor pluviale	2027-2029	APL Slobozia Mare, ÎM Acva Slobozia Mare	2 bazine construite	3 mln lei	Granturi externe
	3.1.8.Elaborarea documentației tehnice pentru evacuarea apelor pluviale din str. Luceafărul, spatele Palatului de cultură și identificarea soluției tehnice pentru stoparea râpii prin direcționarea apelor pluviale.	2027-2029	APL Slobozia Mare	Documentație tehnică elaborată	1,2 mln lei	Granturi externe, buget național, raional, buget local
	3.1.9. Construcția rigolilor pentru evacuarea apelor pluviale din str. Nuferilor	2026-2028	APL Slobozia Mare	Rigoli construite	1 mln lei	Granturi externe, buget național, raional, buget local

Obiective Specifice	Acțiuni	Termen de realizare	Responsabil și parteneri	Rezultat așteptat	Cost estimativ, lei	Sursa de Finanțare
OS 3.2 Valorificarea energiilor verzi și eficiență energetică	3.2.1 Construcția unui parc fotovoltaic cu capacitatea de 90-100 kw pentru asigurarea cu resurse energetice a afacerilor locale și instituțiilor publice	2026-2027	APL Slobozia Mare	• Parc fotovoltaic construit	10 mln lei	Granturi externe
	3.2.2 Termoizolarea clădirii gimnaziului	2026	administratia inst. școlare, APL Slobozia Mare	• Clădirea gimnaziului este termoizolată	500 000	Buget local, granturi externe
	3.2.3. Instalarea sistemului fotovoltaic la IP Gimnaziul "A. Mare"	2026-2027	administratia inst. școlare, APL Slobozia Mare	• Sistem fotovoltaic instalat • Cheltuieli de energie acoperite	500 000	Granturi externe, buget local
	3.2.4. Instalarea centralei electrice fotovoltaice la 25 kW pe clădirea primăriei Slobozia Mare	2026-2027	APL Slobozia Mare	• Sistem fotovoltaic instalat • Cheltuieli de energie acoperite	700 000 lei	Granturi externe, buget local
OS 3.3 Adaptarea la schimbările climatice și creșterea rezilienței comunitare	3.3.1 Elaborarea și aprobarea Planului de acțiuni PASEC (Plan Acțiuni pentru Energie Durabilă și Climă)	2026	APL Slobozia Mare	• Plan Acțiuni pentru Energie Durabilă și Climă aprobat și lansat pentru implementare	-	Granturi externe
	3.3.2. Renovarea a 5 subsoluri din localitate de la instituțiile publice și asigurarea rezilienței populației la situații de criză	2026-2028	APL Slobozia Mare	• 5 subsoluri renovate	250 000	Granturi atrase

OBIECTIV STRATEGIC 4. Valorificarea potențialului uman și creșterea gradului de implicare a băștinașilor de acasă și din diasporă în dezvoltarea socio-economică a localității.

Obiective Specifice	Acțiuni	Termen de realizare	Responsabili și parteneri	Rezultat așteptat	Cost estimativ, lei	Sursa de Finanțare
OS 4.1 Creșterea capacităților resurselor umane și sporirea gradului de participare în activități comunitare	4.1.1 Promovarea mecanismului de Bugetare participativă implementat de primăria Slobozia Mare pentru diversificarea instituțiilor și persoanelor beneficiare	sistematic	APL Slobozia Mare	• Cel puțin 3-4 instituții interesate anual să depună proiecte la Programul de Bugetare Participativă • Diversificate categoriilor de beneficiari	-	-
	4.1.2 Instruirea membrilor comunității din diverse sectoare (ONG, sector privat, funcționari publici) în domeniul scrierii proiectelor europene și atragerii de fonduri	sistematic	APL, ONG	• Cel puțin 10 persoane instruite anual	70 000 lei	Granturi externe
	4.1.3 Atragerea mai activă a tinerilor în viața comunității, inclusiv, a celor din Consiliul Local al Tinerilor	sistematic	APL, ONG, managementul inst. Educaționale, Consiliul Local al Tinerilor	• Tinerii din CLT implicați mai activ în viața comunității, în organizarea de evenimente comunitare	-	-
OS 4.2 Valorificarea parteneriatelor comunitare, intercomunitare și internaționale	4.2.1 Valorificarea oportunităților de cooperare prin intermediul ADI (Asociației de Cooperare Intercomunitară)	sistematic	APL Slobozia Mare, ADI Cahul	• Proiecte de cooperare intercomunitară inițiate • Cooperarea intercomunitară consolidată	-	-
	4.2.2 Creșterea numărului de actori-cheie care contribuie la dezvoltarea comunității prin intermediul proiectelor GAL Lunca Prutului de Jos	La toate apelurile de finanțare	APL, ONG, sector privat, GAL Lunca Prutului de Jos	• Crește cu cel puțin 15% numărul de proiecte atrase și finanțate anual prin GAL • Sporește numărul de proiecte depuse în cooperare/prin asociere APL/ONG	-	-

Obiective Specifice	Acțiuni	Termen de realizare	Responsabili și parteneri	Rezultat așteptat	Cost estimativ, lei	Sursa de Finanțare
	4.2.3 Valorificarea oportunităților de accesare a fondurilor europene în cadrul Convenției Primarilor pentru Energie și Climă	anual	APL Slobozia Mare, partenerii locali	• Cel puțin 1 proiect european implementat prin intermediul convenției	-	-
	4.2.4 Identificarea de noi parteneri internaționali, localități înfrățite pentru asigurarea schimbului de experiență, transferului de practici pozitive și inițierea de proiecte comune	sistematic	APL Slobozia Mare, partenerii locali	• Cel puțin 1 localitate identificată pentru relație de înfrățire • Inițiat procesul de cooperare internațională cu cel puțin 1 localitate nouă înfrățită	-	-
OS4.3 Consolidarea capacității AdB „Baștina mea – Slobozia Mare” pentru asigurarea coeziunii comunitare	4.3.1 Consolidarea continuă a relațiilor de colaborare cu diaspora prin intermediul ADB "Baștina mea- Slobozia Mare"	sistematic	ADB "Baștina mea-Slobozia Mare", APL Slobozia Mare, alte ONG locale	• Diaspora interesată de implicarea în dezvoltarea localității • Cel puțin 1 inițiativă organizată anual cu implicarea diasporei	-	-
	4.3.2 Organizare anuală a campaniilor caritabile și colectarea de resurse pentru persoane dezavantajate: alimente, haine, bani, produse de igienă, electrocasnice ș.a.) în colaborare cu diaspora	anual	ADB "Baștina mea-Slobozia Mare", APL Slobozia Mare, alte ONG locale	• Cel puțin 1 campanie caritabilă organizată anual	-	-
	4.3.3. Organizarea cursurilor de instruire pentru membrii AdB (management, fundraising, leadership comunitar).	2025–2027	AdB, APL, parteneri locali	• Cel puțin 10 persoane, membri AdB instruiți pe diferite domenii	10 000	Donații, resursele ADB "Baștina mea-Slobozia Mare"
	4.3.4. Elaborarea și actualizarea statutului, regulamentului intern și planului anual al AdB.	2025–2027	AdB, APL, parteneri locali	• Statut și Regulament intern actualizat • Plan anul al AdB elaborat și pus în implementare	-	-

Obiective Specifice	Acțiuni	Termen de realizare	Responsabili și parteneri	Rezultat așteptat	Cost estimativ, lei	Sursa de Finanțare
	4.3.5. Campania „Fii parte din Baștina ta!” pentru implicarea tinerilor și diasporei.	2025–2027	AdB, APL, parteneri locali	• Campanie realizată anual	-	-
	4.3.6. Organizarea galei anuale „Băștinașul anului”.	2025–2027	AdB, APL, parteneri locali	• Gală anuală organizată • Cei mai activi băștinași promovați	10 000	Donații, resursele ADB „Baștina mea-Slobozia Mare”
	4.3.7. Expoziție/album digital „Oameni de seamă din Slobozia Mare”.	2025–2027	AdB, APL, parteneri locali	• Album digital creat și plasat online	5 000	Donații, resursele ADB „Baștina mea-Slobozia Mare”

OBIECTIV STRATEGIC 5. Consolidarea capacităților APL în vederea asigurării unui management administrativ eficient și transparent, inclusiv, prin utilizarea soluțiilor digitale moderne.

Obiective Specifice	Acțiuni	Termen de realizare	Responsabili și parteneri	Rezultat așteptat	Cost estimativ, lei	Sursa de Finanțare
OS 5.1 Îmbunătățirea managementului administrativ și digitalizarea serviciilor publice locale	5.1.1 Reparația clădirii Centrului Comunitar Multifuncțional	2026	APL Slobozia Mare	• Centru Comunitar Multifuncțional renovat	300 000	Buget local, buget raional, fonduri ONDRL, donatori externi
	5.1.2 Dotarea clădirii și deschiderea Centrului Comunitar Multifuncțional Slobozia Mare cu integrarea CUPS, CISC, asistenței sociale, poliției de sector...	2028-2029	APL Slobozia Mare	• Centru Comunitar Multifuncțional dotat și deschis • Servicii publice centralizate	1 mln	Buget local, buget raional, fonduri ONDRL, donatori externi

Obiective Specifice	Acțiuni	Termen de realizare	Responsabili și parteneri	Rezultat așteptat	Cost estimativ, lei	Sursa de Finanțare
				• Acces facil pentru cetățeni la serviciile publice		
	5.1.3 Actualizarea Planului Urganistic General al localității	2026-2027	APL Slobozia Mare	• PUG actualizat	1,5 mln lei	Buget local, național fonduri ONDRL
	5.1.4 Elaborarea elementelor de heraldică ale localității	2027-2028	APL Slobozia Mare	• Servicii contractate • Elemente de heraldică elaborate • Heraldica localității promovată și valorificată	100 000 lei	Buget local, buget raional,
	5.1.5. Instruirea permanentă a funcționarilor publici pentru creșterea performanței administrative	sistematic	APL Slobozia Mare	• Angajații primăriei perfecționați profesional	50 000 lei	Buget local
	5.1.6. Realizarea Controlului Intern Managerial (CIM) și Planului Focas	anual	APL Slobozia Mare	• CIM și Plan FOCAS implementat anual • Identificate soluții pentru îmbunătățirea managementului administrativ	-	-
	5.1.7. Reînnoirea echipamentelor IT din cadrul primăriei, elaborarea și implementarea mecanismului de securizare pentru protecția informațiilor cu caracter personal și a celor de uz intern	2027	APL Slobozia Mare	• Tehnica IT înlocuită prin echipamente noi și performante	100 000 lei	Buget local, Donatori externi

Obiective Specifice	Acțiuni	Termen de realizare	Responsabili și parteneri	Rezultat așteptat	Cost estimativ, lei	Sursa de Finanțare
	5.1.8. Asigurarea funcționalității și creșterea gradului de digitalizare a serviciilor APL - CUPS, GIS LOCAL, SIAGEAP, SCITL, Registrul angajatului, Registrul actelor locale, Registrul alegătorului	sistematic	Funcționarii din primărie	• Funcționalitate asigurată • Servicii publice prestate calitativ	-	-
	5.1.9. Implementarea CISC în corespundere cu cerințele naționale	sistematic	Funcționarii din primărie	• Servicii CISC implementate • Servicii calitative asigurate populației localității	-	-
	5.1.10. Utilizarea tehnologiilor informaționale avansate prin E-APL, E-Guvernare, E-Democrație	sistematic	APL Slobozia Mare	• Servicii publice standardizate și digitalizate • Acces sporit pentru cetățeni la date și informații de interes public	-	-
	5.1.11 Procurarea unui automobil pentru APL Slobozia Mare și facilitarea accesului la evenimente destinate APL	2026-2028	APL Slobozia Mare	• Automobil procurat • Acces sporit la evenimente administrative	1 mln	Buget local, raional, granturi atrase
OS 5.2 Consolidarea bazei impozabile a localității	5.2.1 Migrarea serviciilor contabile către MPAY	2026	APL Slobozia Mare	• Servicii de contabilitate asigurate prin sistemul MPAY	-	-
	5.2.2. Evaluarea prin comparație a bunurilor imobiliare în scopul impozitării corecte	sistematic	APL Slobozia Mare	• Impozite pe bunuri imobile identificate prin comparație • Surse noi de venituri atrase în bugetul local	-	-

Obiective Specifice	Acțiuni	Termen de realizare	Responsabili și parteneri	Rezultat așteptat	Cost estimativ, lei	Sursa de Finanțare
OS 5.3 Sporirea transparenței procesului decizional	5.3.1 Transmiterea online a ședințelor CL	sistematic	APL Slobozia Mare	Comunitate informată Cetățeni implicați	-	-
	5.3.2 Elaborarea Regulamentului de asigurare a transparenței procesului decizional local (cu atragerea, implicarea, distribuirea informațiilor de interes public în rândul tuturor factorilor interesați)	2026	APL Slobozia Mare	Regulament elaborat și aprobat de APL Transparența procesului decizional sporită	20 000	Granturi atrase, buget local
	5.3.3. Actualizarea informațiilor și asigurarea mentenanței site-ului primăriei Slobozia Mare (https://primariasloboziamare.md/)	sistematic	Administrator site	Site actualizat Site menținut	-	-

6. IMPLEMENTAREA ȘI MONITORIZAREA STRATEGIEI

5.1 Etape de Implementare

Succesul realizării Strategiei de Dezvoltare social-economică a s. Slobozia Mare depinde, în mare măsură, de participarea tuturor locuitorilor la procesul de implementare și monitorizare a acesteia, de prezenta unei coaliții încheiate în societate. În procesul realizării Strategiei vor fi implicați mai mulți actori, îndeplinind rolul de implementatori al acțiunilor planificate. Aceștia sunt :

1. Administrația publică locală (Consiliul Local, Primarul, Primăria)
2. Locuitorii comunei
3. Societatea civilă
4. Agenții economici
5. Structuri externe (Consiliul raional, Guvernul, Organizațiile internaționale).

Implementarea Strategiei de Dezvoltare Socio-Economică a s. Slobozia Mare poate fi divizată convențional în 3 etape:

Adoptarea Strategiei de dezvoltare. În cadrul acestei etape Strategia de dezvoltare va fi supusă dezbaterilor în cadrul Audițiilor publice organizate de către primărie. După dezbateri și ajustarea propunerilor și recomandărilor făcute, Strategia va fi înaintată Consiliului Local spre aprobare. După aprobarea strategiei, Primăria va coordona elaborarea planurilor de acțiuni trimestriale și anuale privind realizarea strategiei în conformitate cu Planul Strategic de Acțiuni.

Implementarea Strategiei de dezvoltare se va efectua prin realizarea acțiunilor, activităților, măsurilor și proiectelor concrete de implementare. Pentru fiecare acțiune, proiect vor fi stabilite obiective, planul activităților necesare, perioada de desfășurare (durata), responsabilii și partenerii care vor realiza proiectul. De asemenea, vor fi identificate și asigurate sursele de finanțare a proiectelor propuse spre implementare.

Monitorizarea Strategiei de dezvoltare. În perioada de implementare responsabilii de realizarea planului de acțiuni vor raporta îndeplinirea activităților, proiectelor și atingerea obiectivelor specifice. Monitorizarea proiectelor, acțiunilor și strategiilor se va efectua prin intermediul Indicatorilor de implementare stabiliți. În cazul în care se vor identifica devieri de la Planul Strategic de acțiuni se vor iniția măsuri de corectare sau ajustare a acestui plan.

5.2 Monitorizarea Strategiei

5.2.1 Cadrul instituțional de monitorizare

Procesul de monitorizare a strategiei constă în:

- (i) evaluarea atingerii obiectivelor strategice și obiectivelor specifice care va fi realizată prin intermediul indicatorilor de implementare și
- (ii) raportarea rezultatelor evaluării. În scopul asigurării transparenței procesului de implementare, precum și a participării locuitorilor din reprezentanții străzilor localității va fi format un Comitet din circa 30 persoane.

Comitetele vor contribui la antrenarea cât mai activă a tuturor locuitorilor din sector atât în rezolvarea obiectivelor Strategiei Slobozia Mare, cât și în procesul de luare a deciziilor privind implementarea proiectelor Strategiei, astfel consolidându-se societatea civilă din comună. Atribuțiile acestora:

- a. Planificarea și realizarea activităților de implementare în sector a Strategiei
- b. Coordonarea activităților de implementare în sector
- c. Stabilirea legăturii directe între sector și primăria localității

Forumul Cetățenesc, poate fi o altă formă de monitorizare locală. Forumul în număr de circa 50 persoane, întrunește membri Comitetele de străzi, Grupurile de inițiativă din localitate, ONG-urile, echipa de implementare a Strategiei. Ședințele Forumului se vor face o dată în trimestru. Competențele Forumului Comunității sunt:

- Asigurarea cadrului participativ și organizatoric pentru implementarea Strategiei Slobozia Mare
- Propunerea și discutarea modificărilor în Strategia locală
- Actualizarea planului și reactualizarea Strategiei.
- Propagarea Conceptului de Dezvoltare Durabilă
- Consultarea (CIS, Comitetele de sectoare, APL) privind măsurile planului local de acțiuni.
- Inițierea unor noi studii și proiecte
- Asigurarea transparenței în activitatea APL privind implementarea Strategiei

Un rol important în procesul de implementare a strategiei îl are Consiliul Local, care se va ocupa nemijlocit de monitorizarea și evaluarea procesului de implementare a Strategiei. Competențele Consiliului local se vor axa pe:

- Coordonarea activităților de antrenare a populației în acțiunile de realizare a proiectelor
- Promovarea dialogului permanent cu locuitorii, asigurarea transparenței în activitatea APL
- Încurajarea Voluntarilor în diverse activități publice
- Stimularea și coordonarea conlucrării actorilor comunității în realizarea obiectivelor comune ale Strategiei
- Parteneriatul cu APL, ONG, agenții economici în cea ce privește implementarea, monitorizarea și evaluarea Strategiei.

5.2.2 Raportarea și Indicatorii de monitorizare

Raportarea implementării strategiei se va efectua prin elaborarea și prezentarea anuală a raportului privind implementarea strategiei prezentat în fața CL Slobozia mare sau a comunității de către primarul localității împreună cu echipa de implementare.

Evaluarea implementării Strategiei se va efectua prin analiza indicatorilor de performanță. Pentru fiecare acțiune planificată sunt stabiliți anumiți indicatori de implementare care vor fi monitorizați. În baza informațiilor furnizate de la responsabilii de implementare, beneficiari sau instituții specializate se vor stabili nivelul și gradul de implementare a acțiunilor și atingere a obiectivelor fixate.

Președintele ședinței:
Contrasemnează:
Secretarul Consiliului Local

Grozea Vladimir
Șchiopu Natalia